

HAVØRNA

Organ for Norsk Ornitologisk Forening avd. Nordland

ÅRG 8 1997

HAVØRNA

nr 8

Styre for NOF avd Nordland:

Leder: Johan Sirnes, Ramsvikvn 267, 8370 LEKNES

Styremedlemmer:

Frantz Sortland og Torbjørn Pedersen

Lokallagsadresser:

Bodø: Arne Nystad, Snevn 63, 8013 Bodø

Ofoten: P.boks 499, 8501 Narvik

Rana: Boks 301, 8601 Mo i Rana

Sør-Salten: Øystein Birkelund, 8178 Halså

Vesterålen: Ole P.Bergland, Oppslåttvn 13A,
8400 Sortland

Vestvågøy: Harald Våge, box 316, 8370 Leknes

Redaktør: Øystein Birkelund, 8178 HALSA

Forside: "Dompap" av K.A.Meyer

Midtsider: "Grålire" og "Havhest" av Ove Pedersen

REDAKSJONELT

Denne våren har vært spesiell på mange måter. Elendig vårvær har ført til at redaktøren i ro og mak har kunnet konsentrere seg om "Havørna" uten å tenke på hva som skjer utendørs. Titter man ut av vinduet, er det stort sett snøføyke som observeres. Nede i fjæra sitter en ensom og forhutret storspove og sender ut noen forpinte og forfrosne fløytelåter. Nei, det er nok for tidlig ennå til å måtte konkurrere med andre artsfrender, tenker den kanskje. Men som nordlendinger flest, er den vel optimistisk og tror på en fin forsommer med meget varme.

Og meget varme kan vi vel håpe på når NOF-treffet går av stabelen midt i juni. I år lagt til Ofoten, nærmere bestemt Ballangen. Et, for de fleste skulle jeg anta, nytt og interessant område. Avstanden til Sverige er kort, og kanskje blir det tid til en avstikker til Abisko Nasjonalpark rett over grensen, lappsangerens hjem. Joda, der er mange grunner til å møte opp i år. Sett av helga 13.-15.juni!

Øystein

SJEFEN har ordet

NOF's organisasjonsstruktur.

Norsk Ornitologisk Forening er en landsomfattende organisasjon som er delt inn i fylkesavdelinger. Innenfor fylkesavdelingene finner vi lokallagene.

Som NOF-medlem kan man være medlem på ulike nivåer:

Medlemskap i lokallag. Man betaler lokal medlemskontingent. Man er da også samtidig medlem av fylkesavdelingen og mottar fylkesforeningens tidsskrift (i Nordland "Havørna" som kommer med et nummer pr år).

Medlemsskap i fylkesavdeling. Gjelder for dem som bor i områder hvor det ikke er lokallag. Disse får i Nordland fylkesavdelingens tidsskrift og innkalling til årsmøte/NOF-treff.

Medlemsskap i NOF-sentralt. Kontingent til hovedforeningen må betales i tillegg til lokallagskontingent. Man mottar da hovedforeningens tidsskrift "Vår Fuglefauna".

NOF's årsmøte vedtok ifjor omfattende endringer i sin styreform:

NOF's øverste besluttede organ er landsmøtet som holdes annethvert år (første gang 1997). Her har alle NOF-medlemmer møte og talerett, men for å få stemmerett må man ha betalt kontingent til NOF-sentralt.

Landsmøtet velger et sentralstyre på 5 medlemmer. På minst to møter i året utvides sentralstyret med en representant fra hvert fylke til et landsstyre.

Her i Nordland bestemte årsmøtet i fjor at styret har fullmakt til å utpeke representanten til landsstyret. Styret har bestemt at leder er representant, med de andre to styremedlemmene som vararepr.

For at NOF skal kunne bli en god organisasjon, er det viktig at så mange som mulig melder seg inn i hovedforeningen og støtter opp om denne og tidsskriftet.

Dere som kun er medlem av et lokallag - ta kontakt med lokallaget og la deg verve som hovedmedlem.

Hilsen

RØST 31 NORGE

av Harald Misund

Carl Schøyen var den første ringmerkeren av Havørn i Nordland. Med selvlagede aluminiumsringer merket han to unger på Røst, inngravert på begge: Røst 31 Norge. Det var fra den gamle hekkeplassen på Stavøya. Ungene var hentet tidlig på sommeren. Ørnungene var oppføret inne på Røstlandet, og var alt flygedyktige når Carl Schøyen kom til Røst.

I sin bok Fuglefjell som utkom i 1929, skriver han om denne hendelsen under tittelen "Da jeg ga mine ørner friheten". Han tok ørnene med fra det flate Røstlandet, slik at de skulle bli sluppet fri i ett av fuglefjella. Men her var det vel også bedre muligheter for å få fred til å ta noen bilder før ørnene tok vingene fatt.

Carl Schøyen var en varm forsvarer av havørna. Siden boka ble populær og utgitt i flere opplag, har den bidratt til forståelse for vern av denne vakre fuglen. Siden jeg har brukt en del tid på Værøy og Røst, har jeg hatt glede av bøkene han har skrevet herfra. Om menneskene, dyr og fuglelivet og ikke minst den natur som omgir og former det samfunnet som bor og virker her ytterst i havgapet.

Men siden havørna har hekket på Stavøya så lenge folk kan minnes, kan vi trekke den konklusjon at røstværingene har latt den få være i fred i ørnegenerasjoner som et naturlig innslag i fuglelivet. Av eldre folk har jeg fått fortalt at henting av ørneungene fra Stavøya var avtalt. Det har ikke vært mulig å lage noen historie og tatt bilder på selve reirplassen med store flygeferdige unger på reiret.

Siden 1974 har jeg fulgt med havørnparene på Røst, og også ringmerket unger på Stavøya. Reirplassen er den samme, ei 2-3m² fjellhulle med et lite overheng. Det er nødvendig med sikring av tau når en går ned på reirhylla. Her har jeg fått hjelp av min venn Arvid Rånes (72), som kjenner fuglefjellene fra guttedagene. Da jeg var nede på reirhylla følte jeg spesielt for denne eldgamle reirplassen, der voksenalene kretset varsomt langt unna. Røstørnene er etter min mening mer vare enn det jeg er vant til i Salten, men så er de vel blant Norges mest fotograferte fugler. I de senere år har jeg kun kontrollert reirene, så ørneparene har fått være i fred. Det er ikke nødvendig å utsette de få parene for unødvendig forstyrrelse, da selve klatringen til reirene tar tid, og andre fuglearter som hekker vil også bli berørt. Havørna legger egg tidlig på Røst, så de første ungene tar til å fly fra reiret alt i første uka av juli. Blir ørnungene skremt fra reiret før de er fullt flygedyktige, kan de lett havne i sjøen og drukne. Når de på sin første flytur blir angrepet av en hale med stor- og gråmåse, eller rett og slett blir hakket til døde ved første landing.

Det er kun registrert 4 havørnpar. Ett av parene er sannsynlig nyetablert (1992). Det hadde plassert reiret på et sjømerke (steinvarde), men mislyktes. Dette er også første gang det er kjent at havørna på Røst legger en reirplass så lavt i terrenget. (se bilde). Ellers legger de reirene høyere i fugle fjella. Det er stor avstand mellom parene. Røst og Værøy

E-skjæret, Røst. Stavøya i bakgrunnen. Foto: H. Misund

har ikke det jeg vil kalle en "tett" havørnbestand slik jeg har registrert i deler av Salten (under 10 par). Røst mangler en fast oterstamme, slik som Værøy har. Oteren, i likhet med havørn, er langt mer tallrik på andre siden av fjorden. (egne undersøkelser).

Går vi nu litt tilbake og ser på bruken av ringer for havørn, som Carl Schøyen startet med, er ringer av aluminium i fortsatt bruk. Fargeringer av aluminium brukes i Prosjekt Havørn (siden 1976). Aluminium kan farges i motsetning til stålringer, men har ikke den kvaliteten. Flere havørner har mistet påsatte fargeringer. Men de som brukes i dag, er tross alt bedre enn de første ringene som var i bruk. Sist på 70-tallet klarte jeg å overbevise ZM Oslo om overgang til ringer av stål. Ringene tok jeg i bruk første gang i 1981 (UA 00001, Svarthola, Bliksvær). Stålringene er av utmerket kvalitet, og viktigst av alt - vil vare i havørnens levetid. Det er samme ringtype som brukes på Havørn i Skottland, men de er litt små. Våre er bedre i låsen (vingtype)(John A.Love, pers.medd)

Det er ikke så mange gjenfunn jeg har av havørn, men her er fire som kan ha lesernes interesse: Den 16.7.1982 var jeg på Netøya i Fleinvær (Gildeskål). Ringmerket to unger i samme reir. Begge er funnet igjen, den første etter 2 år 3md og 12 dager på Røst. Den andre etter 5124 døgn (14 år og 10 dager) på Netøya. Dette er den nesteldste havørn vi kjenner fra Salten. Walter Kilvik merket en på Helligvær (Bodø) i 1972. Den ble 14 år 2md og 23 dager gammel, og funnet på Sandhornøya i Gildeskål. Netøyfuglen ble funnet på samme øy som den var født, og sannsynlig foreldrefugl siden det var unger på øya. Dessverre ble den ikke samlet inn slik at dødsårsaken kunne ha blitt fastslått. Fuglen var nylig død, funnet 26.7.1996, så ungene klarte seg forhåpentlig med en av de voksne i live. Fra et reir på Bliksvær Naturreservat (Bodø) merket jeg en unge 26.6. Den ble funnet igjen etter 221 døgn (7mdr og 6 dager) i Gävleborg i Sverige (overkjørt av tog). Fra samme reir ringmerket jeg en fugl 9.6.1989 og avlest på åteplass på Åland etter 1989 døgn (5 år 5mdr og 10 dager). Denne fuglen ble etterpå rapportert død da den kolliderte med ei kraftledning. Så det er fullt mulig å avlese nummeret på en stålring.

At to fugler fra samme reir, med års mellomrom, har slik utferdstrang, er vel heller ikke vanlig. Hadde den sistnevnte fuglen overlevd, er det mulig at den hadde utvandret og gått til hekking i sitt nye fedreland.

Kilde: Fuglefjell av Carl Schøyen (Gyld.)

MUNK I TJONGSFJORDEN

Av Helga S. Hammer

En høst-dag i '96 var jeg pålagt å selge lodder, og var ganske lei etter flere timers vandring fra dør til dør. Lite ante jeg at en fugleopplevelse ventet like omhjørnet - bokstavelig talt.

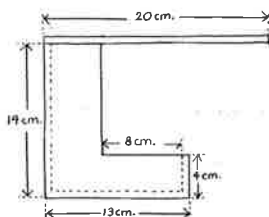
På Alfheim i Tjongsfjorden spurte de om jeg ikke ville ha en kaffekopp - og slik fikk jeg "utkikkspost" ved kjøkkenbordet. Rett utenfor vinduet stod bærbuskene fulle av rips,- og trosten smattet fornøyd der den hoppet bortetter bakken.

Plutselig fløy en gråaktig skapning - på størrelse med en meis, fra den ene bærbusken til den andre. Jeg syntes tydelig å se en svart "hette" på hodet, men fuglen smatt kjapt mellom lauvverket og jeg skimtet den bare glimtvis. En kikkert ble framskaffet av husets folk - og ganske riktig, den hadde noe svart på hodet.

Litt usikker fulgte jeg med i kikkerten og plutselig kommer en til - men denne hadde rødbrun hette! Og da kunne jeg se helt tydelig at det var "fru munk". Fuglene hadde så karakteristiske trekk at jeg husket dem godt fra fugleboka, men det var første gang jeg kunne følge dem på nært hold - og fikk se munk i Tjongsfjorden.

Fruen på Alfheim kunne fortelle at disse fuglene hadde hun sett mange ganger i hagen flere år på rad, men hun hadde aldri visst hva slags det var. Og som hun selv sa: "Hvem ville vel trodd henne om hun, gamle dama, hadde fortalt at hun hadde sett en munk i hagen?"

(Tjongsfjorden ligger i Rødøy komm. Red.anm.)

Holken for GRÅ FLUESNAPPER. Henges opp under takskjegg og møner på hus, uthus, garasjer og på trær slik at den har fritt utsyn over omgivelsene.

Historien under er hentet fra "Arboka LÓFOTR 1996".

Gutten i historien er forfatteren selv, og han er i dag medlem av Vestvågøy lokallag.

Red. ann.

Han forsvarte ærfuglene

Av Ernst Zackariassen

Det var under krigen. To tyske soldater, sannsynligvis stasjonert på Gravdal, kom til Haug en dag med hvert sitt gevær. Det smalt og smalt. De sto like vest for det ca 100 år gamle naustet på stedet. Der skjøt de utover sjøen.

En ung gutt der ble nysgjerrig på skytingen og oppdaget soldatene som sto og skjøt på ærfugl som lå og rodde utfor landet. Jo flere kuler det var som plasket i vannet, desto nærmere kom fuglene. Heldigvis var ingen blitt truffet. Selvsagt var det også farlig for folk med denne skytingen. Ærfuglene trodde plaskene betød mat. Disse «husdyrene» var vant med at man kastet ut mat til dem. Da pleide de å komme nesten helt til hånden. De var rett og slett halvtamme. Da gutten oppdaget hva som foregikk, grep han i sinne en gjerdestaur som sto ved naustveggen. Med løftet staur, klar til slag, gikk han mot soldatene. De ble synlig forbauset. Det er ulovlig å skyte denne sorten fugler, sa han ivrig på sitt realskoletysk. Det er lovlig å skyte ender, svarte de. Nei,

dette er ærfugler, ikke vanlige ender, svarte «staugutten». Karene forsvant. Haug-gutten stoppet imidlertid ikke med dette. Han tok omgående telefon til stasjonen deres på Gravdal, og merkelig nok så fikk han selve kommandanten i tale. Soldatene ble rapportert for å ha brutt norsk lov. De ble ikke sett i området senere. Kanskje ble de overført til en annet avsnitt. Wehrmacht ville unngå all friksjon med sivilbefolkningen. Dette hendte før tyskerne opprettet egen base på Haug og Gravdal var nærmeste kvarter. Derfor tok gutten det for givet at soldatene hørte til Gravdal, men sikker kunne han jo ikke være. En annen ting er spørsmålet om det virkelig var ulovlig å skyte ærfugl der og da.

I alle fall: Det må vel nærmest ha sett latterlig ut at en unggutt med en gjerdepåle som våpen går imot to tyske soldater med gevær, for å forsvare våre kjære ærfugler. Et bilde av denne situasjonen ville kanskje ha vært en tankevekker for dem som i våre dager driver jakt på denne fuglearten. □

Norsk hekkefugltaksering i Nord-Norge i 1996 - bestandsendringer hos noen vanlige arter.

Av Magne Husby

Innledning.

Norsk hekkefugltaksering har til hensikt å følge bestandsendringer hos våre fuglearter, og gir også muligheter til å beregne biotoppreferanser og tetthet i ulike biotoper hos de ulike fuglearter. Dette er nødvendig kunnskap for å ta vare på vårt artsmangfold blant fuglene, samt at fugler er gode miljøindikatorer på om naturen rundt oss fungerer som den skal. Forutsetningen er at mange deltar i et slikt prosjekt som dette, og derved bidrar til at det blir store nok materialmengder til å trekke holdbare konklusjoner. Denne artikkelen viser litt hvordan materialet som er innsamlet i Nord-Norge i 1995 og 1996 kan brukes til å se på bestandsendringer. Det vil forhåpentligvis motivere enda flere til å bli med, prosjektet trenger mange flere deltakere. Johan Sirnes har lest gjennom og gitt kommentarer til artikkelen.

Materiale og metode.

Kort beskrevet går metoden ut på at hver enkelt deltaker velger et fritt valgt område (kalles rute) som en ønsker å undersøke. Der velges det ut 20 punkter (færre hvis nødvendig) med en viss avstand. Alle fuglepar (enheten er antall par og ikke antall fugler) registrert innenfor og utenfor 50m avstand fra observasjonspunktet i nøyaktig fem minutter noteres. Feltarbeidet foregår mellom klokka 04 og 09, den perioden de fleste fugleartene er mest aktive. Dette gjentas året etter, og endringer i bestandene kan da registreres. Hver rute gås bare en gang hvert år, det kreves altså at du kun avsetter en morgen for å være med. Det følger flere detaljer med i de skjema som sendes ut. Som du vil se av resultatene oppnås store datamengder på kort tid med denne metodikken, og den brukes av mange land.

Alle registreringer noteres i spesielle skjema som sendes ut til deltakerne. De kan se noe omstendelige ut, men mange opplysninger skal påføres kun første året det bestemte området undersøkes. Det er viktig at skjemaene blir riktig utfylt og observasjonene summert, ellers blir det store arbeidsmengder på den som mottar skjemaene, og delvis uten muligheter til å kontrollere tallene. Svært mange deltakere gir positive tilbakemeldinger på prosjektet, og synes at det er givende for egen del i tillegg til at det bidrar med verdifulle data. Alle kan bli med hvis de kjenner de fleste fuglearter i sine hjemtrakter på sanglyd og utseende, og det er mange aktuelle deltakere i de tre nordnorske fylkene.

Dette er et landsomfattende NOF-prosjekt med Magne Husby, 7630 Åsen, som prosjektansvarlig. Hvert fylke har også en prosjektkoordinator, og i Nord-Norge er det:

Finnmark: Olaf Hunsdal, Postboks 148, 9740 Talvik

Troms: Stein Nilsen, Nordpolvn. 78, 9013 Tromsø

Nordland: Johan Sirnes, Ramsvikveien 267, 8370 Leknes

Ta kontakt for påmelding. Du vil ikke angre på at du blir deltaker, det er spennende og du vil se fram til disse turene. Dessuten er det bare å trekke seg når lysten er borte. Alle deltakere får tilsendt en årsmelding som inngår i NOF's rapportserie etter hver feltsesong.

I hele landet ble 25 ruter taksert i startåret 1995. Deltakermassen er mer en fordoblet i 1996 med 55 ruter taksert, og de fleste ruter (22) fra 1995 ble også taksert i 1996. I 1995 hadde Nordland fire deltakere, og alle ruter ble taksert også i 1996. I Finnmark er det taksert en rute begge år, mens Troms ikke har med noen deltakere. Denne artikkelen oppsummerer noen resultater fra de fem rutene som er blitt taksert begge år i Nord-Norge. Oversikt over deltakerne er gitt i tabell 1, og i tillegg er fire nye ruter taksert i Nordland i 1996 (Bjørn H. Røsshag (3), Harald Våge (1)). Data fra deres registreringer vil bli verdifulle i materialbehandlingen av bestandsendringer i 1997.

Resultat.

Med større datamengder er det muligheter for å se på mange detaljer angående de registreringene som er foretatt. Foreløbig presenteres kun en artsliste, oversikt over antall registrerte par de to årene, og litt mer detaljert oversikt over bestandsendringer hos de hyppigst forekommende artene. Materialet er kun hentet fra de fem rutene i Nord-Norge taksert begge årene, og deltakeroversikten for Nordlands deltakere er gitt i tabell 1. Resultatene inkluderer i tillegg en rute fra Finnmark.

Tabell 1. Deltakere fra Nordland i 1995 og 1996, og antall ruter som ble taksert. * betyr at samme rute ble taksert begge år.

Deltakere i Nordland	1995	1996
Ole Birkelund	1	1*
Sverre Birkelund	1	1*
Øystein Birkelund	1	1*
Bjørn H. Røsshag	0	3
Johan Sirnes	1	1*
Harald Våge	0	1

Det er registrert mange fuglearter i takseringene de to årene, og en liste følger nedenfor. Jeg tar med denne listen for å vise at vi kan få informasjon om bestandsforhold hos mange fuglearter hvor vi i Norge ikke har slik oversikt i dag. En del arter har hittil ikke blitt registrert i Hekkefugltakseringa (skarver, alkefugler osv.), men fra 1997 skal alle arter registreres. Artslista nedenfor vil derfor mangle noen arter som ikke alle har notert. Oversikt over de observerte artene (69) er:

Storlom	Enkeltbekkasin	Trepiplerke	Måltrost
Horndykker	Rugde	Heipiplerke	Rødvingetrost
Gråhegre	Småspove	Linerle	Sivsanger
Krikkand	Storspove	Fossefall	Gulsanger
Stokkand	Rødstilk	Gjerdesmott	Hagesanger
Kvinand	Strandsnipe	Jernspurv	Bøksanger
Laksand	Hettemåke	Rødstrupe	Gransanger
Havørn	Fiskemåke	Blåstrupe	Løvsanger
Fjellvåk	Gråmåke	Rødstjert	Fuglekonge
Kongørn	Rødnebbterne	Buskskvett	Gråfluesnapper
Lirype	Ringdue	Steinskvett	Svarthvit
Tjeld	Gjøk	Ringtrost	fluesnapper
Sandlo	Låvesvale	Svarttrost	Granmeis
Heilo	Taksvale	Gråtrost	
Kjøttmeis	Stør	Grønnefink	Dompap
Skjære	Gråspurv	Grønnsisik	Gulspurv
Kråke	Bokfink	Bergirisk	Sivspurv
Ravn	Bjørkfink	Gråsisik	

Hadde kjøttmeisen et dårlig hekkeår i fjor?

Foto: Martin Eggen

Disse fugleartene ble registrert med tilsammen 749 par i 1995 og 749 par i 1966. De fem rutene á 20 punkter hadde altså et gjennomsnitt på 150 par begge de to årene, det vil si 7,5 par i løpet av de fem minuttene på hvert punkt. Antallet varierer mye fra rute til rute avhengig av områdets natur, og det er ikke ønskelig at det bevisst plukkes ut de mest fuglerike områdene. Ta litt variert natur i nærområdet, og de nærmeste 50m fra punktet bør helst ha samme vegetasjonstype. Det øker i alle fall anvendbarheten til en del beregninger.

Hvordan de enkelte arter har endret seg i antall fra 1995 til 1996 er angitt for de mest tallrike artene i tabell 2. De fleste arter har ikke særlig endringer i antall par, mens noen par har økt og andre avtatt i antall. Vi ser at det er forholdsvis stor bestandsnedgang hos enkeltbekkasin, kjøttmeis og gråsisik. Størst økning i antall par ble funnet hos måltrost og sivspurv. Ellers kan det nevnes at det i 1995 ble registrert sju gjerdesmettpar i tre ulike ruter, mens denne arter ikke ble registrert i 1996.

Tabell 2. Artsliste for de mest tallrikt observerte fugler i Nord-Norge ved takseringene i 1995 og 1996. Lista tar med arter som for minst ett av årene er observert i minst 4 ruter (á 20 punkter) av de fem rutene som ble taksert begge år, eller hvor antall registrerte par var minst 15. Endringer er angitt med + eller - for minimum 30% endring, og med ++ eller -- for minimum 60% endring i antall par.

Art	1995		1996		Endring
	Antall ruter	Antall par	Antall ruter	Antall par	
Enkeltbekkasin	5	9	2	3	--
Jernspurv	5	18	5	19	
Rødstrupe	2	15	3	17	
Gråtrost	5	98	5	98	
Måltrost	4	13	5	23	++
Rødvingetrost	5	75	5	91	
Hagesanger	2	11	4	11	
Gransanger	4	12	4	13	
Løvsanger	5	169	5	159	
Svarthvit fluesnapper	5	14	3	14	
Granmeis	2	6	4	5	
Kjøttmeis	3	16	4	8	--
Bokfink	2	18	3	22	
Bjørkfink	5	54	5	65	
Gråsisik	5	59	2	29	--
Sivspurv	3	15	4	28	++

Diskusjon.

Materialmengdene er forholdsvis små, og en skal være meget forsiktig med å trekke bastante konklusjoner. Tabell 2 har kun tatt med de mest tallrike artene, og endringer er kun satt opp i tabellen hvis det er minst 30% endring i antall par fra 1995 til 1996. Dette er imidlertid forholdsvis store endringer, men ved små antall blir endringene fort 30%. Med flere deltakere og enda større materialmengder vil prosjektets muligheter til å registrere bestandsendringer, og foreta andre beregninger øke.

Når resultatene i tabell 2 skal diskuteres, må en være oppmerksom på at en del arter varierer naturlig ganske mye fra år til år. Andre arter kan ha langtidstrender, men slike vil ikke kunne registreres før etter flere års undersøkelser.

Registreringene i Nord-Trøndelag (seks ruter taksert begge år) viste også sterk nedgang hos enkeltbekkasin og gjerdesmett som i vist for Nord-Norge i denne artikkelen. Kjøttmeis og gråsisik som avtok i Nord-Norge, økte begge med over 30% i Nord-Trøndelag. Måltrost økte i antall i begge områder, mens bare Nord-Norge hadde nok data til å si noe om bestandsendringer hos sivspurv. Det vil ikke bli foretatt noen vidløftig drøfting av de enkelte arter enda, det får vi komme tilbake til når mateialmengdene har økt.

De fleste feltnotatbøker, inklusiv mine, inneholder en mengde fugleregistreringer over hvor vi har vært, hvilke fugler vi har sett og antall for en del av dem. Likevel er de fleste registreringene uegnet til kvantitative beregninger over bestandsutviklinger. Ofte er ikke området tellingene er foretatt på nøyaktig avgrenset, tidspunkt på døgnet og året varierer, og hvor lenge vi observerte likeså. For de fleste arter står det kanskje bare navnet og ingen andre opplysninger (f.eks. antall), og hva med værforholdene? Det er ikke sikkert alle disse notatene våre vil ha særlig verdi om 20-30 år, fordi ingen kan utnytte registreringene til en sammenligning med dagens situasjon. Deltakelse i dette prosjektet her kan ofte være en vekker når det gjelder systematisk datainnsamling. Det er lite som skal til av bevissthet, og det er lite merarbeid for å foreta registreringer som er meget verdifulle og sammenlignbare mellom år. Deltakere vil også føle behovet for å skjerpe sine kunnskaper på feltbestemmelse enten fuglen vises eller bare høres. Etter at Atlasboka ble utgitt har kunnskapene om utbredelsen til de norske fugleartene blitt enda mer komplett, mens kunnskapene om bestandsendringene fortsatt er mangefulle for de fleste artene. Norsk Hekkefugltaksering er en naturlig oppfølging av Atlasprosjektet. Meld deg på hekkefugltakseringsprosjektet, både du selv og alle andre ornitologer vil ha stor glede av det!

Forfatters adresse:
7630 Åsen.

17. APRIL 1997

av Harald Misund

Våren lar vente på seg. I dag melder de i dagsnytt at det er ny snørekord i Tromsø, hele 2.04m, siden målingen begynte i 1920. For at denne høyden ble nådd er det i alt snødd over 8 meter totalt.

Snøen ligger også høyt der jeg bor i Skavdalslia, 105 m.o.h., ca ei mil fra sentrum av Bodø.

På fuglebrettet i hagen har jeg ikke sett noe til bjerkefink og bokfink, heller ikke tar snøspurven og sisik veien hit i år. Vanligvis er de her for å ta frø på plena, men der ligger ennå store snømengder. Den holder til i fjæra, har jeg sett, på den smale stripa i flomålet. Et par hanner av svarttrost har vært her ei stund og har alt startet vårsangen like ved, men de har sannsynlig overvintret. Ellers har jeg daglig besøk av dompap, grønnfink og gulspurv. Gulspurven har vært mer tallrik i år enn på mange år.

Av meisene er kjøttmeisen den mest vanlige, så kommer granmeis og for et par år siden dukket det opp et par blåmeis, som nå hekker i ei fuglekasse nær ved. I år har jeg ikke sett noe til ei enslig svartmeis som holdt seg regelmessig et par år, men sannsynlig er den ikke så vanlig her i Bodinmarka.

Nøtteskrike er også en forholdsvis ny fugl på brettet, men den hekker nå i nærheten på flere steder. Den gjør store innhogg i de opphengte meisebollene, men så drysser det også en del frø på bakken som meisene setter til livs.

Meiseboller er ikke bare fuglemat. En dag jeg hengte opp 4-5 stykker, var de havnet i magen til naboens hund, så det gjelder å få de litt opp av snøen. En og annen gang får jeg besøk av flaggspetten. Nå hamrer den daglig på blikktallerkenen på toppen av en stolpe i nærheten.

Ekorn har jeg ikke sett på fuglebrettet på noen år, men det er kommet mår like inn til husveggen. Så mulig er det havnet alt som mårmat.

Selv et par skjærer bygger nytt rede, men i mangel av kvister på bakken, tar de kvist fra et gammelt reir selv om ikke de tørre greinene er så lett å forme.

Et havørnpar bor like i nærheten, og daglig legger jeg lufteturene med hunden forbi i betryggende avstand. Kikkerten bringer de nærmere. I går ettermiddag var det et ufyselig vær. Da satt fuglen som ikke ruget, våt og mørk i fjærdrakten med bøyd hode opp mot vinden.

I dag klokken 0740 var det rugebytte. Sannsynlig var det hunnen (vanskelig å avgjøre) som alt kom tilbake fra morgenjakten, og etter 5-6 min. med høylytt kalling fikk den andre fuglen av reiret - akkurat når det var ei lysning i den tette kalde snøbyga.

I 1993 var det svikt akkurat under klekkinga i første uke av mai, men ut på høsten så jeg at der hadde vært folk i reirtreet. Der var hamret inn flere spiker i trestammen. Håper at de kan få fred i år. I løpet av de siste 15 år er der kommet 4 unger på vingene (2 x 2). Skal det lykkes i år, med denne lange vinteren bak oss? □

DEN HVITE GRAV

av Harald Misund

Når de første vinterstormene har feid over Nordlandskysten, kommer meldingene om funn av alkekonger på land både nær kysten og inne i fjordene. Eller i alle fall så langt fra kysten som inn til Sulitjelmaområdet. Alkekongene blir funnet hjelpeløse i sneen eller er alt døde. Det eneste råd jeg har gitt til folk som finner slike fugler, er å få fuglene på sjøen så snart som mulig, så har de kanskje en liten mulighet til å overleve. I storm, med tett snedrev, finner sannsynlig det største antall sin ublide skjebne. Når en vet hvor liten en slik fugl er, og samtidig tenker på den enorme kyststrekningen den opptrer på, kan store antall fugler omkomme. Denne dødsårsaken må kreve langt større dødelighet enn noe oljeutslipp. Siden alkekonger er vel vant med dårlig vær, både i hekketida og ellers i året, må det være en årsak til at de flyr innover land. Eller er det kun feilnavigering og avdrift? Jeg kjenner ikke til at det er utført noen undersøkelse om dette forhold, og om det er avkreftede fugler, eller ungfugler som lider denne skjebne. Alv Ottar Folkestad mener at fugler som er funnet på Sunnmøre er i hovedsak ungfugler i dårlig kondisjon (pers.medd.). Det er ikke bare alkekonger som havner på land. Jeg har selv ved snømåking på hangartak på Bodø Hovedflystasjon, funnet haveller. Alke og lomvi har begge landet på rullebaner i vintermørke, men i disse tilfeller var banen mørk i forhold til snedekket mark omkring og fuglene har muligens forvekslet den mørke rullebanen med sjø.

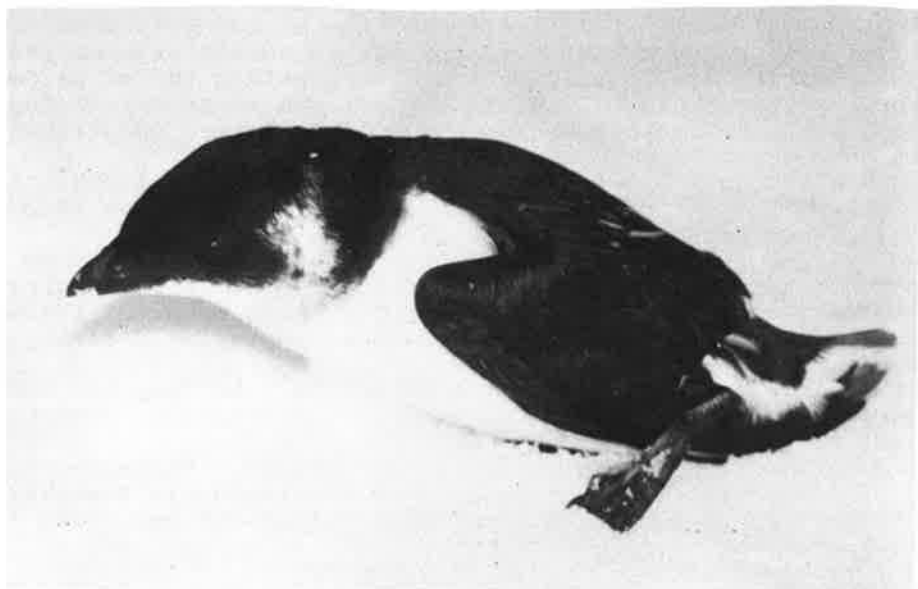
Det har vel vært en idè for foreningene i Nordland å samle opplysninger om dette forhold. I alle fall tatt vare på døde fugler for undersøkelse.

ALKEKONGE PÅ VILLSPOR

Av Helga S. Hammer

Under en av de mange vinterstormene kom denne stakkaren bort fra flokken. Vinden hadde ført han langt inn på landjorda mellom bebyggelsen, og dessverre hadde den måttet bøte med livet på Gullstadveien i Tjongsfjorden.

Alkekongen er vanlig langs hele norskekysten, men kan hyppigst treffes i Nord-Norge hvor den oppholder seg om vinteren. Likevel er det et trist syn å møte en alkekonge fastfrosset på veien.

Forekomst av vinterfugl rundt Bodø vintersesongen 95/96.

Av Martin Eggen, NOF Bodø lokallag.

For de fleste ornitologer er vinteren en årstid da det går relativt rolig for seg i felt, og man kan ladde opp til en hektisk fugle - vår. Moderate mengder med fugl er en viktig årsak til dette, dessuten setter mørketiden sine begrensninger. Vinteren 95/96 ble på mange måter totalt forskjellig fra normalen. Store konsentrasjoner med fugl både på sjø og land gjorde at man måtte trosse både minusgrader og snøvær for å få med seg det som rørte seg utenfor. Flere arter opptrådte invasjonsartet - alke, alkekonge og gråtrost var i perioder å se overalt. Jeg skal i denne artikkelen oppsummere invasjons-tendenser og forekomster av vinterfugl fra mitt distrikt. Siden det foreligger publikasjoner angående Bodøs vinter - fugleliv fra før, vil bare mer spesielle arter/forekomster fra denne sesongen bli tatt med. Opplysningene er først og fremst fra Bodø, men også fra Fauske og Skjerstad kommune.

Værforhold: Relativt mild desember, med skiftende vindretninger og lite snø. Kald, klar januar, med pent vær og vind fra nordøst. Denne værtypen holdt seg utover i februar, men etterhvert kom merkbare mengder med snø. Mars om trent som normalt, med skiftende vær, og «nye ruskvær».

Lommer - ender:

Smålom *Gavia stellata*: 2 individer ble observert i Klungsetfjæra, Fauske 13/01.

Storlom *Gavia artica*: Storlommen er svært uvanlig i Saltenfjorden vinterstid. Et funn foreligger denne sesongen av en ungfugl utenfor Mørkvedbukten, Bodø 16/01.

Islom *Gavia immer*: Fåtallig i Saltenfjorden.

Gulnebbblom *Gavia adamsii*: Noe mer tallrik enn islommen. Mest regulær var den i Fauske kommune.

Sædgås *Anser fabalis*: En av de mer spesielle artene som dukket opp i løpet av vinteren. Periodevis holdt den seg ved Bodøsjøen og Rønvikjordene, Bodø, det meste av vinteren. Fuglen var overraskende lite var, men i god form. Ved nærmere betraktninger av ornitologer, viste det seg at fuglen tilhørte underarten *A. f. rossicus*. Dette er en underarten som er nærmere tilknyttet tundraen enn vår hjemlige sædgås. Hekking finner først og fremst sted på tundraen vest for Uralfjellene. Om vinteren blir den regelmessig sett i Vest - Europa, da gjerne ved kysten. Den kan skilles fra vår nominatrase ved kortere nebb med andre tegninger, samt mer kompakt hals og kropp. I løpet av april dro fuglen nordover.

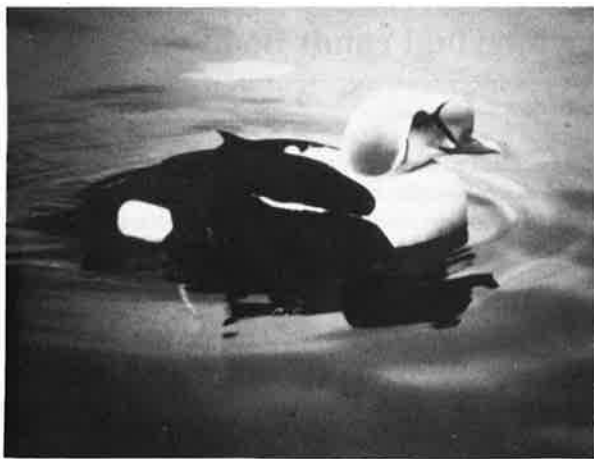
Grågås *Anser anser*: Et ind. Rønvikjordene medio januar.

Brunnakke *Anas penelope*: 1 par gjennomførte velykket overvintring ved Tverlandet, Bodø. Paret ble oppdaget i begynnelsen av desember, og ble sett fram til mars. Fuglene hadde selvskap av en flokk på 40 - 50 stokkender alle observasjonsdager.

Snadderand *Anas strepera*: Nordland aller første vinterfunn, og 22. funn totalt sett i Nordland, var en av vinterens aller største overraskelser. Også denne var å finne i den tidligere omtalte flokken ved Tverlandet, Bodø med stokkender (og to brunnakker). Observasjonen dreide seg om en ung hann.

Toppand *Anthya fuligula*: 1 hunn lå i lag med noen kvinender i Valnesfjorden, Fauske 13/02.

Praktærfugl *Somateria spectabilis*: Opptrede som normal, eller noe mer fåtallig. Bare sett tilfeldig ved Bodø havn, som normalt er en av de sikreste plassene å treffe på arten. Opptil 5 - 6 fugler i Saltstraumen, Bodø. De fleste dukker opp i løpet av januar og februar, arten var kun sporadisk før denne tid.

Praktærfugl er årviss vintergjest i Bodø-området.

Foto: T. Hansen.

Rovfugler - vadere:

Tårnfalk *Falco tinnunculus*: Sett Hunstad, Bodø, på ettervinteren.

Jaktfalk *Falco rusticolus*: At jaktfalk opptreer regulært vinterstid i Nordland er en kjent sak, men en ungfugl som holdt seg ved Bodøsjøen camping, Bodø, store deler av vinteren fortjener å nevnes. Den lot seg villig beskue, og hadde mange flotte oppvisninger. Særlig synes den å jakte på hettemåker, fiskemåker og stökkender. At ungfugler gjerne blir overivrige i sine jaktforsøk forekommer rett som det er, og denne fuglen var ikke noe unntak i så måte.

Ved en anledning tok den opp jakten på en stor svartbak ! Den ble forfulgt i rask flukt utover havet, og til slutt kom de to fuglene så langt ut at de forsvant ut av synet. Jaktfalk ble også registrert flere andre plasser i Bodø i løpet av sesongen.

Sandlo *Charadrius hiaticula*: Overvintret ikke, men noen ind. dukket opp i midten av mars ved Bodøsjøen, Bodø. Dette synes å være et årlig fenomen ved Bodøsjøen; disse fuglene kommer altså rundt en måned før hovedmengden av fugler kommer !

Vipe *Vanellus vanellus*: Heller ikke denne arten overvintret i sesongen. De første fuglene ble sett i månedskiftet februar/mars.

Rødstilk *Tringa totanus (sp.)*: 2 ind. gjennomførte også denne sesongen overvintring i fjærområdet ved Ilstad, Bodø. De senere år har overvintring av rødstilk vært årlig her. Også sett Mørkvedbukta, Bodø 02.02.

Enkeltbekkasin *Gallinago gallinago*: Skremt opp i snøfattig bakke Tverlandet, Bodø 13.12 nær fjære.

Måker - alkefugl:

Hettemåke *Larus ridibundus*: Bodø har etter hvert fått en riktig stor vinterbestand av hettemåke. Opptil 60 fugler ble vintersesongen 95/96 telt ved Bodø havn. Det er ved havna at konsentrasjonen er størst, men også ved Bodøsjøen, Tverlandet og Saltstraumen, samt på Bodøhalvøyas nordside er den et relativt vanlig syn.

Fiskemåke *Larus canus*: Var å finne i større konsentrasjoner enn i gjennomsnittsårene. Flokker på 10 - 20 fugler hører normalt til unntakene i Saltenfjorden, men var denne sesongen er regulært syn.

Gronlandsmåke *Larus glaucoides*: Kun sett ved Bodø havn. En 1 k. fugl gjestet den sikreste plassen for arten i Bodø, ute på Burøya, allerede i desember. Den fikk selvskap med enda en imm. fugl, trolig en 2 k., senere på vinteren.

Polarmåke *Larus hyperboreus*: Kun 1 imm. fugl var å finne på Burøya/havna, Bodø, ultimo februar til ut mars måned.

Alke *Alca torda*: Visst invasjonsartet oppførsel, i lag med annen alkefugl. Svært vanlig både i Saltenfjorden og i ytre deler av Bodø kommune fra desember og utover. Et topp i konsentrasjonen kunne konstanteres i slutten av desember. Anslagsvis innehold Saltenfjorden flere hundre fugler. De fleste fuglene forsvant like raskt som de kom, i mars var de fleste borte.

Lomvi *Uria aalge*: Også denne tallrik. Opptreden noe likt alke, men ble observert enkeltvis.

Alkekonge *Alle alle*: Mengdene kom i desember. Opptredde i tusenvis, både inne i Saltenfjorden og i Vestfjorden. I Saltstraumen, Bodø, ble det på det meste telt 350 stykker inne i dette trange sunnet, og flokkene lignet da mer på myggsvermer enn fugler! Logisk sett skulle tro at desto mer fugler det var å se nord i landet, jo mindre var det andre steder i Norge og Europa, selv om en vellykket hekkesesong nok øker bestanden betraktelig. Dette var ikke tilfellet. Også fra Oslofjorden og mange andre steder i Norge kunne man melde om gode mengder med alkekonge i samme periode.

Spurvefugler

Skjærepiplerke *Antus spinoletta*: Opptil 4 fugler overvintret i tangbeltet, Mørkvedbukten, Bodø. Trolig nokså vanlig vinterstid.

Sidensvans *Bombycilla bombycilla*: Relativt tallrik, men ikke registrert i slike mengder som Sør - Norge og store deler av Vest - Europa kunne pårope seg. Sesongens opptreden var likevel noe unormalt, i og med at flokkene kom ganske sent. Først i midten av desember ble de virkelig store flokkene sett. Opptil 300 observert rundt Bodø sentrum. Mange av fuglene holdt seg lenge, dog minket antallet jevn til ut i mars, da de siste fuglene dro.

Rødvingetrost *Turdus iliacus*: Et individ ble sett ved en rekke anledninger rundt omkring Bodø by i lag med gråtrost - flokker.

Alkekonger i tusenvis i Saltenfjorden.

Foto: Kjell A. Meyer

Gråtrost *Turdus pilaris*: Nesten totalt fraværende i november - kun noen «slengere» var å se - som normalt er. I desember begynte de første flokkene med gråtrost å gjøre seg gjeldende. Antallet fortsatte å øke utover i måneden. Flere dager ble flokker på over 100 fugl sett på Rønvi kjordene, Bodø i januar. Det totale antallet for kommunen skal man ikke prøve å anslå, man kan bare konstantere at det var trost overalt ! Det var i denne perioden en kald værtype, men relativt lite snø lå på bakken. Likevel var det tydelig at sulten herjet. Rundt juletid hadde en nabo av undertegnede hengt en juledekorasjon på ytterdøra, på denne var det flere røde, kunstige plastbær. Stadig var det gråtrost som satt på denne for å finne noe spiselig, dog uten hell ! Både Sør - Norge og Sverige fikk oppleve eventyrlige mengder av gråtrost i denne vinteren. At det var invasjon kan det neppe være tvil om, trolig av fugler øst i fra.

Blåmeis *Parus caeruleus*: Har økt betraktlig i antall de senere år. Kan på ingen måte betraktes som fåtallig, den er derimot vanlig, i såfall rundt Bodø.

Stær *Sturnus vulgaris*: Overvintret fåtallig.

Nøttekråke *Nucifraga caryocatactes (sp.)*: En nøttekråke ble sett i et boligstrøk på Hunstad, Bodø 16.02. Fuglen ble ikke sikkert underartsbestemt, men mest trolig var fuglen en etterslenger etter invasjonen av den sibirske underarten smalnebbetnøttekråke *N.c. macrorhynchus* høsten 1995. Store flokker invaderte da Vest - Europa og Norge, også Nordland. Fuglen så ut til å være i god form.

Bjørkefink *Fringilla montifringilla*: Småflokker og enkeltind. kunne sees i desember, men kun svært sporadisk.

Gronnsisik *Carduelis spinus*: 1 ind. Misværmarka, Skjerstad 02.03.

Gråsisik *Carduelis flammea*: Det ble ikke sett noe større mengder av denne arten rundt Bodø, tross de store antallene av gråsisik som opererte i Sør - Norge. Tilfeldig og fåtallig gjennom hele vinteren.

Bergirisk *Carduelis flavirostris*: Noe mer bergirisk ble registrert i desember enn normalt. Fraværende etter dette.

Furukorsnebb *Loxia pytyopsittacus*: Gode mengder av denne frøspisende arten ble sett i Skjerstad kommune på ettervinteren 1996. Det var da relativt mye mengder kongler, både på gran og furu. Overraskende nok ble ikke de same mengdene grankorsnebb sett, den er vanligvis den korsnebben som det er mest av i kommunen. Flere syngende hanner og reirbyggende ind. ble konstantert i Misværmarka senere på året (mars/april).

Snøspurv *Plectrophenax nivalis*: Enkeltind. kunne påtreffes diverse steder i ytre deler av Bodø kommune hele vinteren, flesteparten i januar.

Også Nordland har et rikt og variert fugleliv om vinteren, noe denne artikkelen ganske klart viser. De kan lønne seg å ta en tur i felt selv om kvikksølvet ikke akkurat koker i gradestokken. Norsk Ornitologiske forening har nå et stort prosjekt gående for å kartlegge forekomsten av fugl i Norge om vinteren (perioden 1 des. - 15. mars i Nord - Norge). Prosjektet skal ebbe ut i et bok, noe alla Norsk Hekkefuglatlas. De fleste av dere har sikkert hørt om prosjektet fra før. Registreringsmetodene er svært enkle; alt som skal gjøres er å fylle ut et skjema for hver besøkte lokalitet. Et slikt skjema kan fåes hos fylkeskoordinator Helge Holand eller den sentrale Vinter - Atlas komiteen. Se forøvrig i «Havørna» 1997 for nærmere informasjon om prosjektet. Hittil har responsen fra dere ornitologer i Nordland ikke vært hel på topp...; store områder står fortsatt blank ! Herved blir dere alle oppfordret til å være med å kartlegge forekomst av vinterfugl i Nordland. Lykke til !

Disse ornitologene har bidratt med opplysninger: Martin Eggen, Thor Edgar Kristiansen, Tor Egil Kvalnes og Arne Nystad.

Skribentens adresse:

- Lifu, Postb. 31., 4563 Borhaug. Telefon 38397588 (før sep. - 97)

- Unnlivn. 26, 8023 Mørkved. Telefon 62191 (etter sep. 97) □

FELLINGSTILLATELSE AV LAKSAND?

av Anne Sissel Ness

Beisfjord grunneierlag i Narvik kommune har i de seinere år drevet aktivt kultiveringsarbeid i lakselva Beisfjord. Det er bygd laksetrapp og det er satt ut stamfisk i den øvre delen av elva. På tross av disse tiltakene er det lite yngel i elva (prøvetaking foretatt av UiT i 1995).

Våren 1996 ber grunneierlaget om fellingstillatelse av laksand med tilknytning til elva. De har observert en stamme med laksender som har etablert seg oppe i elva og ber om å få felle disse fordi sitat "de som kjent forsyner seg kraftig med fiskeyngel".

Viltfaglig utvalg i Narvik la fram saken for Fylkesmannens viltforvaltning, og den tilrådde fellingstillatelse ut i fra det store kultiveringsarbeidet i vassdraget.

Lederen i viltfaglig utvalg innvilget fellingstillatelse på følgende vilkår:

1. Jakt kan foregå langs vassdraget i Skamdalen til og med 15.mai 1996.
2. Betalt jegeravgift 96/97.
3. Skriftlig melding om jaktresultat innen 10 dager etter avsluttet jakt

NOF Ofoten lokallag fikk tilfeldigvis kjennskap til dette vedtaket og ba om å få tilsendt dokumentene i saken. Vi sendte også brev til Viltfaglig utvalg der vi ba om at det ble gjort registreringer av laksandbestanden i vassdraget. Fellingstillatelsen måtte inndras inntil dette var gjort.

Fordi våren var sein i 1996 søkte grunneierlaget i Beisfjord om utvidet jakttid til 1 juni. Fylkesmannens viltforvaltning ble kontaktet på nytt og ga da uttrykk for at vilkårene i det første vedtaket var for lite presise.

Det nye vedtaket ble som følger:

1. Betalt jegeravgift 96/97
2. Det må bare skadefelles hekkende fugl.
3. Det kan skadefelles inntil 4 fugler.
4. Felt fugl kan fryses ned.
5. Felt fugl overleveres Viltfaglig utvalg seinest 10 dager etter avsluttet skadefelling.

NOF Ofoten lokallag mener at den lokale viltforvaltninga og fylkesmannens viltforvaltning tar for lettvint på en slik sak når de gir uforbeholden fellingstillatelse på så usikkert grunnlag .

Det var en tilfeldighet at saken kom opp på nytt og grunneierne fikk mer restriktive vilkår for felling. NOF Ofoten lokallag hadde i mellomtida meldt sin interesse i saken. Kanskje det gjorde at fylkesmannen ble kontaktet på nytt da grunneierne ba om lengre jakttid.

Dette kan vi bare spekulere i, men denne saken viser at det er god grunn til å følge med i de sakene som den lokale viltforvaltninga får til behandling.

Det ble ikke rapportert om felling av laksand våren -96 i Beisfjord. Vi får derfor håpe at det kommer til å hekke laksender i Beisfjord i år også. □

GJERDESMETTEN

Av Harald Misund

Høsten er tiden for fjellet. Å gå i fjelliene en oktoberdag og kjenne lukten av råtnende plantedeler gir også en tanke om enda et år som er gått.

I Tverrlia i Falkflaug (sør av Saltstraumen) går jeg blant råtne stauder og nedbrutte bregner. Det er lett å ferdes på denne tid av året i forhold til sommeren. Da er det knapt mulig å se hvor en setter beina.

I et bjerketre vokser en kjerringkvist som vekker interesse. Ved nærmere undersøkelse er der bygget et reir i ytterkanten av kvisten, der det ennå er myke, tynne greiner å feste reiret i. Reiret er ovalt bygget av mose og fine deler av bregner. Det lille inngangshullet er på siden. Men reiret er ikke ferdig foret på innsiden. Reirets brune høstfarge mot den svarte kjerringkvisten dannet en kontrast, som i dette tilfelle var lett å oppdage.

Siden jeg vet at det var gjerdesmettens verk, prøvde jeg å finne flere reir. Et par hundre meter unna fant jeg enda ett, men det var bygget på selve bjerkestammen, der det fant støtte på ei grein. Byggematerialene var også her i det vesentlige bregner og moser, men også små deler av never. Nå på høsten var det lett å se, men om sommeren ville det ha vært en fullgod kamuflasje.

Ifølge Haftorn (1971) bygger hannen flere slike reir for å lokke hunnen til å velge ut det rette, som da til slutt blir foret og tatt i bruk. Tidligere år har jeg sett gjerdesmetten mate utflygende unger her, så habitatvalget er som jeg kjenner fra andre steder i kommunen, som eks. ved Åseli, Tussvatnet i Bodinmarka og ved Misten på Kjerringøy.

Gjerdesmetten er ingen tallrik hekkefugl i Bodø, og den sees ikke hvert år. Et par vinterobservasjoner tyder på at den kan overvintre langs sjøkanten og klare seg gjennom vinteren. Det er vel også sannsynlig at den trekker ut til øyene der forholdene gjør det lettere å overleve.

Kilde: Norges fugler, Haftorn 1971 (Univ.forlaget) □

Bortkommen Bodøværing på Sørlandets varme kyst.

Tekst og bilder: Martin Eggen, Bodø l.l

Lista. Fuglenes utpost mot sør. Siste stoppested for spurvefugler på sørtrekk, her samlet de seg og fettet seg opp før turen over Nordsjøen. Jeg bladde gjennom Lista fuglestasjons årsrapport for året - 93. Her skulle altså jeg avtjene verneplikten fra aug. 96 og i over et år framover. « Kvartbekkasin observert i normale mengder høsten 1993, med 31 observasjoner av 89 fugler » stod det å lese. Dette måtte bare bli bra !

Jeg ankom stasjonen 2. aug., etter mange svette timer på tog. To ganger tidligere hadde jeg vært her før, så totalt ukjent var jeg ikke. Hadde jeg vært det, hadde jeg nok lurt på om jeg hadde havnet litt for langt sør; i Danmark. Flate jorder og enger så langt øye kunne se.

Selvsagt var jeg ivrig på å komme meg ut i felt. Så jeg spurte om det var noe å se rundt omkring. « Nei, lite » var svaret. « Bare noen vandrefalker, storjoer på trekk og en del skjeggmeis i Sledalsvann..... ». Ja vel, så pass dårlig. Da så. Jeg sprang ut. Altså hadde jeg lært noe nytt i dag også. Aldri spør en Listaværing om forholdene i felt - du får aldri et korrekt svar fra bortskjente folk.-

Dagene gikk. Stadig stiftet man bekjentskap med nye arter. Det var å komme seg opp i grålysningen og hive opp fangstnettene, for så å sitte med teleskop å speide utover sjøen mellom nettrundene. Etterhvert som man ble vant med å plukke ut myrsangere, rørsangere, hauksangere og svartrødstjert begynte nervene å roe seg. Dette gikk jo fint.

Plutselig ble stasjonen befestet av folk fra Rogaland, Østlandet, ja, endog trøndere tok seg turen ned til Lista. Det tok ikke lang tid å finne ut hvorfor. « Er vannsangeren dukket opp nå ? » var standarspørsmålet. Nei, jeg hadde ikke sett noen vannsanger, men de hadde fanget en i Mandal for noen dager siden. De mange ornitologene dro etterhvert. En vakker midtuke dag i august var det bare den faste stasjonsgjengen igjen. Selv « gale fuglefolk » har arbeid, men det var forventet en ny forsyning « kryssere » til helgen. Da viste vannsangeren sin besøkelsestid. Det var en fin fugl jeg plukket ut av nettet tidlig på morgenen. Merkelig at nesten alle funn gjøres akkurat her i Vest - Agder..... 2 individer til ble fanget i løpet de neste ukene ved Lista Fuglestasjon.

August ble til september. Havsvale låten på kassettpilleren ble byttet ut med perleuglas trolske hukring. «Det ser ut til å bli bra med ugle i år» var alle enige om. Kanskje man klarte å slå rekorden fra i fjor på 75 perleugler? Det gjorde vi. Arten hadde vist hatt en god hekkesesong i øst. Det var en spesiell følelse å gå å plukke perleugler ut av nettene hele natten. Opptil 10 - 11 stykker kunne det være på en nettrunde. Ofte var det bare å hente de ned fra trærne, så lite sky er denne lille uglen. Sluttsummen kom på 320 perleugler - eller der om kring. 2 hornugler ble også godt mottatt.

Perleugle

Det var imidlertid ikke bare invasjon av perleugler dette året. Blåmeis og svartmeis var også på farten. Disse hakkende krapylene kom i flokker på opptil flere hundre individer. Enkelte dager fanget vi da også 450 - 500 meis ved fyret, noe som gitt hardt utover hendene. Sår og jævlig var de « etter en hard arbeidsdag». Og jeg som hadde et slikt fint forhold til blåmeisen før jeg kom ned til Sørlandet! For øvrig ble en del bevegelse på dvergspett registrert, noe som er svært positivt. Gråspett og grønnspett var mer sjeldne.

Fugletrekket var på sitt klimaks nå. Hundrevis av vadere dro mot sør, spesielt dvergsnipen synes å ha et godt år. Over 300 ble sett daglig. Opptil 100 spurvehauker ble sett trekkende vestover utover havet i løpet av noen hektiske morgentimer. Et yrende liv i hver busk var det, noe som gav en utrolig sitrende magefølelse for en ung «fuglejunkie». Det var også mange arter rundt omkring som var artige for en nordlending å få stifte nærmere bekjentskap med. Selv om man hadde sett mange av artene fra før, var det spesielt «å vasse» i kvartbekkasiner, myrhauker og vintererler ! Tundragås, vepsevåk, glente, lerkefalk, aftenfalk, vaktel, vannrikse, dobbeltbekkasin, polarjo, dvergmåke, svartterne, splitterne, turteldue, skogsdue, vendehals, trelerke, fjellerke, lappiplerke, tartarpiplerke, duetrost, gresshoppesanger, skjeggmeis, stillits og dvergspurv er noen av de artene som ikke gikk ubemerket hen.

Spesielt to hendelser utpeker seg fra høstsesongen, nå som vi er inne på dette med sjeldenheter. Runar Råbekk, stasjonens daglige leder, hadde vært en rundtur i område og telt rastende vadere og ender. Pesende og svett kom han tilbake. Vi skjønte at noe var på ferde, solen stod tross alt ikke så høyt på himmelen enda, og selv om dette var en vindstille dag, så... Jammen hadde vi ikke rett. En bekkasinsnipe hadde passert han nede i Sevika. Sikker artsbestemning

Svartrødstjert

var dog ikke mulig. Alle de potensielle strendene på Lista ble i ettertid besøkt, i håp om å finne amerikaneren. Ikke noe resultat. Siste stopp var Kviljodden. Jeg og Torkild Jensen, den andre sivilarbeideren, trasket lands strandkanten, uten egentlig noe tro på at dette skulle lykkes. En stor flokk med sandløpere slo seg ned, så jeg stoppet opp for å ta en nærmere kikk på disse. Da skjedde det. En rar, stor, bulkete bekkasinlignende sak kom rett mot oss. Vi hadde funnet fuglen med stor F. Også denne satte seg på stranden lengre bort. Joda, det var en langnebbekkasinsnipe. Norges 7. funn eller noe i den gata. Lydytringene, tegningene på stjerten ect. overbeviste oss.

Ellers må selvsagt Norges, og Lista fuglestasjons (!), 4. åkersanger nevnes. Det var Nils Helge Lorentzen som ringte ned fra «sumpen» - det vil si Slevdalsvann, med store nyheter. Slevdalsvannet er en stor takrørskog ikke langt fra fyret der utgangspunktet for Lista Fuglestasjon ligger. Han var svært hemmelighetsfull, så vi forstod straks at dette var ikke noen gulbrynsanger, eller noe slikt grafs ! Åkersangeren var stilig den. Etter at alle vi 3 som hadde oppholdt oss på stasjonen denne dagen, hadde studert denne eksotiske sangeren (som hekker langt pokkern i vold borti sørøst - i Sør Russland og i Asia), ble den sluppet fri. Jeg hadde på tidligere på høsten blitt advart. Dyret kom til å ta seg en tur til Lista i år. Første funn stammet fra høsten - 90, neste kom i -92, for så å dukke opp igjen i - 94. Så den skulle komme i år også (- 96), i så fall etter statistikken. Alle fuglene er blitt fanget og ringmerket.

Det skulle bli mye sjøfuglskåding denne høsten. Særlig fra midten av oktober. Alle alkekongene som trakk forbi måtte telles. Og det var mange. Opptil 5000 ble telt daglig, og høstens sluttsum kom på 34,5 tusen. Det får enn til å lure på hvor alle disse kommer fra. Arten har bare blitt vanligere de siste årene på Sørlandet. I Sverige var den tidligere en raritet, men de siste årene, og spesielt høsten - 96, slår alle rekorder. Over 10 tusen ble meldt fra Bohuslen på en enkelt dag ! På internett skrev Kjell Isaksen fra Norsk Polarinstitutt at biometri av fugler fra Skagerrak tyder på at fuglene som sees ved norskekysten ikke er russere fra hekkekoloniene ved Frans Josef Land, slik tidligere antatt. Fuglene er så små (målene overlapper en del, så sikker er man ikke) at fuglene trolig kommer fra Svalbard, og ikke er av den noe større russiske underarten. De 2 gjenfunnene av ringmerkede fugler fra Svalbard som hittil er gjort, stammer imidlertid fra Grønland og nord på Island. Fascinerende var det i såfall å sitte å kikke på alkekongene der de kom i flokker - susende lavt over vannflaten ved et av Norges sydligste punkt.

Østavind i oktober. Stekt østavind, og det i lange perioder. Mild og deilig. Dette gjorde utslag på fangsten ved stasjonen. Og det var vi glade for. 3 gulbrynsangere, 2 fuglekongesangere og 1 dvergfluesnapper var noe av «det østlige snadder» som presterte og fly rett i nettene våre. Også ellers i Norden og Europa ble denne høsten sett eventyrlige mengder med østlige sangere.

Etterhvert ble det vinter. Desember kom, og østavinden var ikke så varm lenger. Men fortsatt holdt en og annen gransanger og munk ut i kulda. Nå følte Bodøværingen seg hjemme. Utallige timer i felt skulle også gi resultater i form av «hjemlige arter». Det var tydelig ikke så dumt av stasjonen å ansette en nordlending - hva kan vel være en bedre investering enn det for å øke antall observasjoner av f. eks. havørn ved stasjonen ? 3 ind. er hittil sett i løpet av vinteren. En praktærfugl er jo ikke heller å forakte, den var bare sett i Vest - Agder et fåtall ganger før.

Når dette skrives er det i slutten av februar. Hvis noen spør meg om det er noe å se på Lista om dagen, vil de trolig få dette til svar: « Nei, lite. Brilleand hannen holder seg fortsatt til ved Husebysanden, ellers sees en og annen myrhauk og jaktfalk. En del dvergdykkere overvintret, dessuten er det noen flokker med taffelender rundt forbi, samt en og annen lappfiskeand».

Trolig har jeg opphold meg for lenge på Lista.....

Mon tro hva våren bringer av opplevelser ?

□

Fuglekongesanger

TREKKFUGLER FØRSTEGANGSOBSERVASJONER OFOTEN

FUGLEART	TIDL. OBS.	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
BERGIRISK		30.06.	11.07.	25.04.	17.05.	30.04.				
BJØRKEFINK		02.06.	05.06.	08.04.	15.04.	05.04.				
BLÅSTRUPE			05.06.		22.05.	26.05.	20.05.			
BOKFINK				27.04.	21.04.	13.04.				
BOLTIT					13.05.					
BRUNNAKKE		14.04.	24.04.	03.05.	29.04.	28.04.				
BRUSHANE		03.06.	29.05.	04.06.	20.04.	26.05.				
BUSKSKVETT		08.06.		07.05.	27.05.					
DVERGFALK					16.05.					
DVERGMÅSE					09.05.					
ENKELTBEEKASIN		08.05.	30.04.	08.05.	29.04.	17.05.				
FISKEMÅSE				04.04.	10.03.	08.04.				
FJELLJO			24.04.	04.06.						
FJELLVÅK		03.05.		22.05.	04.05.	12.05.				
FJÆREPLYTT				31.03.	19.03.	28.02.				
GJØK		02.06.	29.05.	28.05.	22.05.	01.06.				
GLUTTSNIPE				23.05.	09.05.					
GRANSANGER					10.04.					
GRAVAND		11.04.	08.03.	31.03.	19.03.	07.04.				
GRØNNSISIK				25.04.	22.04.	13.04.				
GRØNNSTILK						14.05.				
GRÅ FLUESNAPPER				25.04.						
GRÅGÅS		03.05.	24.04.	09.04.	23.04.	01.05.				
GRÅSISIK					15.04.	07.04.				
GRÅTROST		12.04.	12.06.	05.04.	08.05.	28.04.				
GULERLE				12.06.						
HAGESANGER				28.05.						
HEILO		29.04.	25.04.	08.04.	11.05.	14.05.				
HEIPILERKE		01.06.	30.05.	21.05.	14.05.	13.05.				
HETTEMÅSE		12.04.	24.04.	04.04.	19.03.	23.03.				
HORN DYKKER				28.04.	09.05.	23.04.				
JERNSPURV				01.05.	16.05.	27.04.				
JERPE				01.05.						
JORDUGLE		03.05.		08.05.	10.04.	26.05.				
KANADAGÅS				21.04.		05.04.				
KNEKKAND					14.05.					
KRIKKAND		08.05.	11.04.	28.04.	07.05.	28.04.				
KVINAND				22.05.	21.05.					
LAKSAND						13.04.				
LAPPSPOVE		06.		19.05.	14.05.	17.05.				
LINERLE		03.05.	30.04.	27.04.	26.04.	23.04.				
LØVSANGER		01.06.	29.05.	06.05.	17.05.	03.05.				
LÅVESVALE				12.06.	22.05.	24.04.				
MAKRELLTERNE		07.06.		29.05.		25.05.				
MYRSNIPE		08.06.	29.05.	24.04.	21.04.	25.05.				
MÅLTROST				17.05.	19.05.	04.05.				
POLARSISIK				23.04.						
POLARSNIFE		07.			14.05.					

RINGDUE		04.04.		17.04.	03.05.														
RINGFROST				13.05.	15.05.														
RUGDE				24.04.	29.04.														
RØDNEBBTERNE		03.06.	29.05.	04.06.	26.05.	17.05.													
RØDSTILK		03.05.	29.05.	05.05.	29.04.	10.05.													
RØDSTRUPE				01.05.	08.05.														
RØDWINGETROST		08.06.	05.06.	28.04.	08.05.	28.04.													
S/H FLUESNAPPER		28.06.	29.05.	07.05.	20.05.	16.05.													
SANDLO		12.04.	24.04.	01.04.	22.04.	25.05.													
SANDSVALE				04.06.	26.05.	01.06.													
SANGSVANE		02.01.		31.03.	26.01.														
SILDEMÅSE				31.03.	26.04.	23.03.													
SIVSANGER				27.08.		13.05.													
SIVSPURV				08.05.	22.05.	05.05.													
SKJEAND						17.05.													
SKJÆRPIPLERKE		03.06.	09.04.	04.06.	01.05.	03.05.													
SMÅLOM				23.04.		25.05.													
SMÅSPOVE		08.05.	25.04.	05.05.	20.04.	27.04.													
SNØSPURV				03.04.	26.03.	08.04.													
SOTHØNE				03.05.															
SOTSNIPE				20.08.	20.05.	02.06.													
STEINSKVETT		01.06.	29.05.	22.05.	26.05.	17.05.													
STEINVENDER		03.06.	29.05.	04.06.	04.06.	17.05.													
STJERTAND		14.04.	29.05.		22.04.	28.04.													
STORLOM				20.05.	04.05.	12.05.													
STORSPOVE		11.04.	08.04.	08.04.	09.04.	07.04.													
STRANDSNIPE		08.06.		13.05.	21.05.														
STÆR		04.04.	07.04.	03.04.	12.04.	05.04.													
SVARTAND				15.05.	21.05.	12.05.													
SVARTTROST					30.01.	09.04.													
SVØMMESNIPE				20.08.															
TAKSVALE				14.05.		25.05.													
TEISTE				12.06.															
TJELD		04.04.	27.03.	27.03.	11.03.	22.03.													
TOPPAND				23.05.	22.05.	25.05.													
TREPIPLERKE		10.05.	29.05.	29.05.	20.07.	22.06.													
TUNDRALO				04.06.															
TYVJO		08.06.	29.05.	04.06.	14.05.	27.05.													
TÅRNFALK				08.05.															
VIPE		12.04.	27.03.	31.03.	11.04.	05.04.													

Kvinanda ankommer Ofoten ca. 21.mai. Foto: Kjell A.Meyer

NOF RANA LOKALLAGS AKTIVITETER I 1996

1996 var NOF Rana l.l.s 14.driftsår, og ved utgangen av året hadde laget 51 medlemmer. Styret bestod av leder Kjell A.Meyer, kasserer Halvard Zahl-Hansen, sekretær Ellen Murbræck og styremedlem Espen Dahl. I løpet av året ble det avholdt 10 styremøter der 71 saker var til behandling, 2 medlemsmøter og 11 kontaktmøter hvorav 2 var utendørs. Det er foretatt 8 ekskursjoner. Møter og ekskursjoner er foretatt i samarbeid med Rana zoologisk forening.

Her følger en kort oppsummering av endel av årets aktiviteter:

10.februar gikk årets første tur til Nesna for å se på vinterfugl. Turens høydepunkt var en stjertand som holdt til sammen med en flokk stokkand utenfor kaia på Nesna.

14.februar møttes medlemmene til kassesnekring på Båsmo skole med tanke på våren og fuglenes hekking. Det er viktig å henge opp kasser i god tid før de skal tas i bruk.

24.februar ble det utført telling av sjøfugl i Ranfjorden fra Mo og utover til Nesna. Litt for mye vind ga dårlig telleresultat. Mesteparten av fuglene lå innerst i fjorden.

Helga 15.-17.mars ble det arrangert tur til Granneset, en fjellgård ved inngangen til Stormdalen i Saltfjellet. Her ble det observert direkte eller ved sportegn rype, storfugl, spetter, hauk, ravn, haukugle, tretåspett, fuglekonge, granneis og grankorsnebb.

4.mai ble det arrangert fugledag i Engasjyen, et våtmarksområde ved utløpet av Ranelva, ca 6 km fra Mo sentrum. Ca 100 fugleinteresserte var innom for å kikke på fugl i teleskopene, få seg en prat og drikke kaffe og spise vafler. På grunn av sen vår var det fremdeles mye is i området. Til neste år bør fugledagen legges senere i mai for å unngå dette.

14. og 21. mai ble det arrangert kveldsturer til våtmarksområder ved Vallabotn i Hemnes og til Engasjyen for å se på trekkfugl.

24.-26. mai var det helgetur til Dønna som er ei stor øy utenfor Sandnessjøen. Området er svært interessant både ornitologisk og zoologisk, men på grunn av elendig vær (regn og vind) ble turen en dag kortere enn beregnet.

Natt til 1.juni gikk så den nattlige vandreturen som er blitt svært populær, ikke bare blant medlemmene, men også for andre ranværingene. 27 personer deltok selv om været til å begynne med ikke var så bra. Men det bedret seg utover morgenen og til sammen 30 fuglearter ble hørt i sang. Turen gikk i Tverråga elvepark som starter 3 km utenfor Mo sentrum. Det er et fint turområde som blir mye brukt av byens befolkning. I siste nummer av Ranas Dyreliv (18.årgang-1996) er det for øvrig en artikkel om området. 19.juni var det en kveldstur til leira i Sjonbotn, Utskarpen. Ved siden av fuglelivet ble også livet i sandfjæra observert. Konservator Per Straumfors var med og artsbestemte planter og dyr.

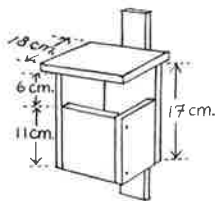
Helga 21.-23.juni gikk turen til Skaiti i Junkerdalen. Dette er en årvisst tur med meget stor oppslutning. Ved siden av vandringen i Junkerdalsura med sin fine flora ble det også en tur innom Graddis med storfurua. Der fikk vi nærkontakt med en tiur i myting. 1.oktober startet høstsesongen opp med medlemsmøte. På programmet stod bl.a. Arne Follestad fra NINA med foredrag om grågås. Utover høsten ble så kurset "Uglenes levevis" avviklet. Den 29.oktober var Ingar Jostein Øien fra NOF til stede på et kontaktmøte og holdt foredrag og viste bilder i forbindelse med kurset.

Av prosjekter som NOF Rana l.l. har drevet i 1996 kan bl.a. nevnes storfuglprosjektet, dvergåsprosjektet, prosjekt åkerrikse, fuglevakta og våtmarksregistreringer i Hemnes kommune.

Ringmerking er gjort på havørn pull. (20), hubro pull. (13), hønsehauk pull. og ad. ærfuglhoer.

Foreningsarbeidet har hittil gått bra takket være aktive og interesserte medlemmer som ser frem til videre arbeid utover i 1997.

Ellen Murbræck
sekretær

LINERLEHOLKEN henges opp under takskjegg og møner beskyttet mot regn.

LUNDEFANGST

Av Harald Misund

Austerdalen og Vesterdalen er to smådaler på sørenden av Storfjellet på Røst. Bergnakken mellom disse hadde sist på 70-tallet en liten koloni av krykkjer. Noe høyere opp tok gråmåsen over, og enkelte par havhest hadde forlengst tilrevet seg de beste reirhyllene i Austerdalen. Havhesten er også tidligst ute, så den får førstevalget. Ikke alle liker den i nabolaget slik som vandrefalken, så det er best å holde seg litt unna.

Der det er sprekker og hulrom hekker lomvi eller langve som den kalles av eldre på Røst. Noen alker hekker enten noen få sammen eller parvis i hulrom, men det er begrenset med skjulesteder. Selv et par teistepar har valgt reirplass i fjellsida, samt et stærpar.

Men tallrikest er lunden, både i urene i Austerdalen og i gress-setene i Vesterdalen. Under fjellet strekker Raknesodden seg utover i Austerdalsbukta og danner ei lun havn for lunden som ligger og ror utover bukta, ettersom døgnrytmen er.

I dag er krykkjene borte. Gråmåsen har tatt over området, og havhesten har stadig øket i antall. Men lunden ser like tallrik ut, i alle fall hekker den lavere ned i terrenget enn sist på 70-tallet.

Nede ved sjøkanten i de mange fjellsprekker, like over flomålet, hekker flere par med teist. Reirene ligger trygt på samme sted i generasjoner, mens derimot vill-ea ligger langt mer utsatt til, og ungene blir her som andre steder ofte måsemat.

En tur langs fjæra og på lundens hekkeplasser finnes mange rester av døde lunder. det er mange som har den på menyen, det har jeg erfart etterhvert.

Her i Austerdalsbukta samles også stor- og gråmåse. Enkelte dager når vinden faller fra fjellet og det er oppdrift over bukta, er det gode jaktmuligheter når lunden kommer trekkende fra havet i småflokker og skal til reirplassen. Enkelte ungfugler av stor- og gråmåse driver med jakttrening med små gjenstander som slippes i lufta for så igjen å bli hentet noe lengre nede i luftrommet. Denne "leken" gir fuglene god trening til å utvikle sin flygeferdighet.

Vinden fra fjellet sakner lunden litt på farten, og det er måsen en mester i å utnytte med den fordel at den ligger høyere opp i lufta og angriper i god fart. Utvelgelsen av ei lunde med etterfølgende kort jakt, blir lunden grepet hvor som helst, og holder måsen taket, svinger fuglene seg i små sirkler ned mot havet eller land. Lunden flakser med vingene slik at landingen for de begge ikke blir for voldsom. Men den virker helt sjokkert (hvem ville ikke blitt det?) og prøver ikke å flykte og hakkes fort ihjel. Ofte kommer flere måser til for å få en godbit. men det ser ut som parene jakter i lag.

Arvid Rånes, som har hytte her og orkesterplass til denne jakta, mener at gråmåsen (blåmåsen) og stormåsen (svartbaken) jakter langt mer lunde nu enn i tidligere år, og bestanden av begge arter har økt på Storfjellet som ellers på Røst. Like vest av Storfjellet ligger Melholmen og Sandskjøret, et par småholmer som også holder noen hekkepar av lunde. Her har storjoen etablert seg blant stor-og gråmåse, og sannsynlig vil den om få år hekke på den store gressletta på toppen av Storfjellet. Storjoen er jo en ypperlig jeger som i likhet med havhesten bare øker i antall, slik vi mennesker forvalter fiskeressursene i dag. Det gjenstår å se om den kan "tyne ut" noen av sine konkurrenter i matfatet. I M.P.Harris' bok "The Puffin" skriver han at lunden har to fiender; mennesket og svartbaken. Men på Røst går gråmåsen svartbaken en høy gang.

Kilde: The Puffin (M.P.Harris 1984). T & AD Poyser forlag Calton. □

Vesterdalen. Lunde i gresseter. I bakgrunnen t.h. Sandøya, så Ellefsnyken og Trenyken. Hernyken bak. Foto: H. Misund

Franz Sortland:

Arter i Lofoten og Vesterålen som overvintrer men som egentlig er trekkfugler:

Måker

Fiskemåke:

Noen få individer overvintrer regelmessig og sees helst når sjøen feller ute i Grunnfjorden. Fuglene blir svært sky på vinteren sammenlignet med andre måser.

Har tidligere blitt sett ved reve/minkgårder i Sortlandssundet.

Hettemåke:

Arten overvintrer årlig i beskjedent antall, oftest på Vestvågøy og i Sortlandssundet.

Vadere

Storspove:

Det innrapporteres årlig en eller flere overvintre av denne art.

Fuglene blir svært sky og de sees oftest ved større grunnvannsområder som på yttersida av Lofoten; Kvalnes Vestvågøy, Sunnlandsfjorden, Laukvik og Gimsøya.

Fra Vesterålen er det oftest fra Andøya storspove rapporteres.

Myrsnipe:

Det foreligger bare to vinterfunn fra regionen (evt utenom Røst)

Ei myrsnipe ble sett i Gulstadfjæra, Hadseløy januar/februar 1994.

I Grunnfjorden, Austvågøy ble ei myrsnipe i første vinterdrakt sett blant fjæreplytter i feb/mars -94.

Vipe:

Den antakelig vanligste overvintrende av vaderne i regionen.

Hver vinter blir noen få individer sett, oftest nord på Andøy og på Vestvågøy (yttersia)

Steinvender:

Det foreligger under 10 observasjoner av denne vaderen (utenom Røst) De fleste er fra Austvågøy og øyene i Østre Vågan (Svellingsflaket)

Enkeltbekkasin:

Det finnes 5 vinterobservasjoner av denne art, de fleste på austvågøy og Langøya.

Er avhengig av åpne bekker og grøfter hvor den kan finne mat.

Kvartbekkasin:

Det er gjort to vinterobservasjoner av denne relativt sjeldne trekkgjesten. Et funn fra Vikten, Flakstad og et fra Svolvær, Austvågøy som seinere døde under en kuldeperiode.

Spurvefugler

Munk:

Nesten årlig forsøker et svært beskjedent antall å overvintre. Av i alt 15 forsøk vet jeg sikkert at munk har lyktes i alt 5 ganger i å overvintre.

Det må imidlertid nevnes at det kun er i strenge vintre at munk holder seg stasjonært ved en foringsplass.

Ved lengre mildværsperioder er det en tendens til at overvintre foretar forflytninger og vi mister oversikt over hvordan det går med dem.

På foringsplasser foretrekker den epler/pærer og brødmatt/kornmat og ellers rester etter finker/meisers solsikkemåltider.

Det ser ut til at den tåler tøff kulde godt bare den får god nok næring. Ved ekstrem kulde bruker jeg å legge ut finsmuldret nyretalg og smultringer i skumringen når skjærer, meiser, finkefugler og gråspurv har gått til ro.

Munk, svartrost og rødstrupe når denne overvintre, beiter 1 time seinere enn de vanlige vinterfuglene og de er også 1 time tidligere på foringsplass på morgenen også. Om dette betyr at de har økt behov for brennstoff vet jeg ikke, men jeg tror at det er en kombinasjon av økt behov for energi og at de har et bedre syn enn de andre vinterfuglene.

Svartrost:

En vanlig overvintre i hele øyriket, vanligere som overvintre enn som hekkefugl. Andelen av hanner er større enn hunner. Oftest blir den sett ved foringsplassen, men jeg har også sett den utenom bebyggelse, eksempelvis en gammel hann på matsøk i fjæra i et einerkjerr på Lille Molla og ved Djupfjord Henningsvær.

Ringrost:

Denne art overvintre ikke til vanlig, men det finnes to observasjoner fra Lofotens ytterside, en fra Eggum januar 1988 og en fra Laukvik januar 1989.

Gråtrost:

Overvintre i varierende antall på gunstige lokaliteter i gode bærår.

Sesongen 1993-94 måtte det være flere hundre fugler i Lofoten og Vesterålen.

Er langt mer sky enn svarttrosten og sees sjeldnere på foringsplasser.

Når det går mot slutten med rognebær i et område, drar de enten til fjells eller i fjæreregionen og beiter einebær, av og til også på matsøk blant tang og tare.

Rødvingetrost:

I meget gode bærår overvintrer et lite antall av rødvingetrost. På langt nær så vanlig som gråtrost, men i romjula 1993 ble en flokk på 23 rødvingetrost sett i en villahage i Svolvær hvor de koste seg med rognebær og rødhyll.

Jeg antar at trostene kan foreta lange vandringer når det blir lite bær i et område.

Måltrost:

Kun en sikker observasjon fra januar 1996 Solheim Svolvær hvor Ingrid Arctander hadde besøk i hagen av en måltrost.

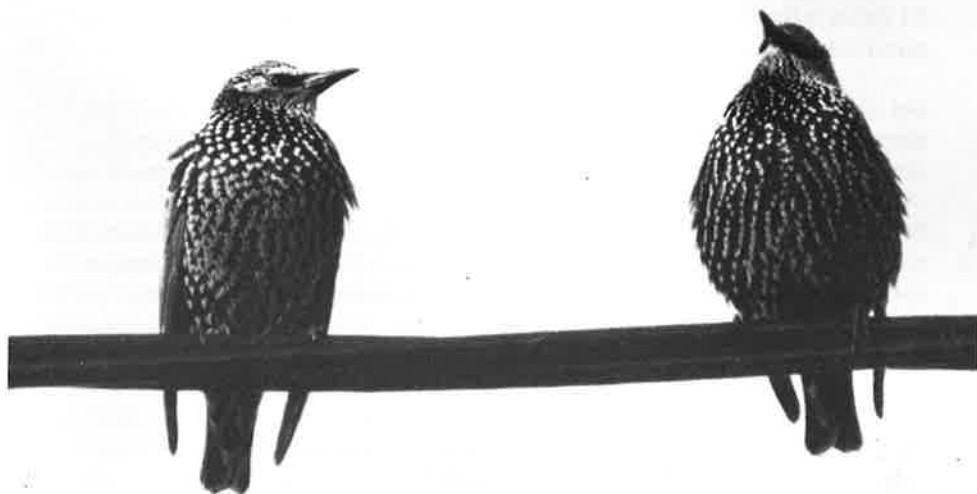

Foto: Magnar Fagerli

Stær:

Overvintrer årlig i et lite antall på egnede lokaliteter over det meste av øyriket. Den er vanligest på yttersia av øyriket hvor landskapet har minst snødekke, og hvor det ofte er mulig å livberge seg i tang/tarefjæra sammen med fjæreplytt under streng kulde.

Har ofte sett overvintrende stær fly inn i stærkasser for å sove, av og til to eller tre i lag.

Oppsøker ofte foringsplasser. Vinteren 1991-92 var det ikke uvanlig å se småflokker med stær på 10 individer både på Andenes, ved Laukvik og i Vest-Lofoten.

Skjærpiplerke:

En hardfør småfugl som er lett å overse. De fleste vintrene overvintrer noen få individer, de fleste langs yttersia av enten Vestvågøy, Gimsøy, Austvågøya eller Langøya.

Vinteren 93-94 var hard med mye snø og lange perioder med streng kulde. Ei skjærpiplerke var ofte å se ved et oppdrettsanlegg i Bøi Vesterålen. Under de kaldeste dager og netter søkte "hun" tilflukt inne i "foringsteltet" til de ansatte og etter ei stund lærte hun å sette pris på tørrfor (K. E. Søberg pers. med.)

Rødstrupe:

Jeg antar at dette må være noe av det nordligste som rødstrupe er funnet overvintrende.

I alt ca 9 overvintringsforsøk er innrapportert til meg de siste 6 år, hele 3 rødstruper er på ulike foringsplasser i Lofoten i skrivende stund, den ene sågar for andre året på rad (ringmerket 1212-93).

Fra Grunnfør, Austvågøy kom det inn ei melding om en illsint småfugl i blant gråspurv i et kufjøs desember 92. Det viste seg å være en rødstrupe som holdt seg blant spurv og kraftfor i hvertfall i 14 dager.

Bokfink:

Enkelte år overvintrer en og annen bokfink, flest hanner er registrert.

Det ser ut til at arten ble observert oftere på åtti-tallet enn nå.

Jeg har 11 vinterobservasjoner.

Bjørkefink:

Omlag like ofte registrert som bokfink. Men i motsetning til bokfinken som er enstøing som overvintrer, opptrer bjørkefinken ofte i flokk med grønnfink.

Gjerdsmett:

To vinterobservasjoner, den siste fra februar 95 og den er fra Gravidal, Vestvågøy. Første gang registrert som sannsynlig overvintrende fra Grunnfør, Austvågøy i mars 94. Samme fugl regner jeg med det var som sang i denne ura i ei bratt rasli ut til midten av mai.

Snøspurv:

Enkelte år kan en se småflokker av snøspurv i fjærer på yttersia, sjelden over 5 individer.

Bergirisk:

En observasjon av bergirisk i vinterhalvåret, 3-5 stk sammen med snøspurv i fjæra på Grunnfør; Austvågøy.

Ender

Toppand:

En sjelden overvintrer, bare 3 vinterobservasjoner. En fra Myre havn og to fra Vestvågøy.

Bergand:

Er i likhet med toppanda sjelden som overvintrer, det foreligger to vinterobservasjoner, en fra Gimsøy og en fra Borgepollan, Vestvågøy.

Taffeland:

En vinterobservasjon av en voksen hann fra Hovsand, Gimsøy mars 94. Det er ikke sikkert om dette er en ekte overvintrer eller om dette er en tidlig trekker.

Krikkand:

En sjelden overvintrer, kun 4 sikre observasjoner fra januar og februar i øyriket.

Stjertand:

Kun en observasjon fra desember måned fra Austvågøy.

Stellerand:

I øyriket som helhet er den sjelden, men enkelte vintre opptrer den i stort antall i havna på Andenes og langs vestsida av Andøya og ned til Skogvold.

Enkelte år er det sett flokker opp mot hundre fugler.

Utenom Andøya er arten sett tre ganger i havna i Henningsvær, første gang nevnt av E. Bruun 1960.

Rovfugler

Jordugle:

I alt 3 vinterobservasjoner, to fra desember og en fra januar/februar. Alle tre er fra Lofoten.

Hornugle:

To observasjoner fra Vågan, fra vinteren 1983-84 og fra 84-85. Den sistnevnte ugla døde etter et sammenstøt mot en lavspentstreng.

En vinterobservasjon fra Hadsel kommune (Austvågøy) hvor også ei hornugle fløy mot et fjøsvindu og døde tidlig på åttitallet.

Dvergalk:

En vinterobservasjon fra Skogvold på Andøy mars 1992.

En vinterobservasjon fra Vestvågøy februar 1995, en voksen hann.

Tårnfalk:

Nå på tiffi-tallet har vi 11 observasjoner fra Lofotens ytterside.

I ett tilfelle overvintret et par ved Delp, Austvågøy . I de andre tilfellene er det enkeltfugl.

7 av de 11 observasjonene er ved kjente hekkeplasser.

De tre områdene som tårnfalk er sett i kjennetegnes alle ved at det er eksponert våtmark langs yttersida som sjelden har store snømengder og hvor det ser ut til at tårnfalk jakter hovedsak i eller nært fjæresonen.

Dette samsvarer med hva Harald Misund har nevnt fra Bodø Flystasjon.

28. januar 1995 så jeg ei tårnfalkhunn som i -7 grader jaktet over et snødekket myrområde på Gimsøya, etter ei stund uten å ha funnet noe fløy hun ut i ytre deler av straumen hvor noen lave øyer ligger , disse var ikke nevneverdig snødekket og det virket som hun fant føde, ihvertfall så jeg henne stille flere ganger.

Etterpå returnerte hun til en kjent hekkeplass hvor hun tydeligvis skulle tilbringe den kalde polarnatta.

Den 25. februar 1995 så jeg en voksen tårnfalk hann som spiste på en utlagt steinkobbe på Grunnfør, Austvågøy. Kobben var sammen med en nødslaktet kalv lagt ut til ørn i fjorden av en bonde.

Tårnfalken spiste begjærlig av spekk og kjøtt i ca. 10 minutter før den forlot.

Vandrefalk:

Omlag 12 observasjoner fra desember og til midten av mars. Etter denne tid kan en vente tidlige trekkere.

Etterhvert som arbeidet med rovfugler i øyriket er blitt bedre systematisert og flere fuglefolk er ute i felt til alle årstider , viser det seg at enkelte vandrefalker forsøker seg på overvintring.

Sannsynligvis greier de seg bra, det ser ut til at det er i områder med rike forekomster av sjøfugl at en finner de overvintrende vandrefalkene.

Vi har for dårlige data til å kunne si noe om det er voksne hekkefugler eller ungfugler som prøver på overvintring.

I de tilfeller hvor vi har greid å kjønnsbestemme noen av falkene ser det ut til at det er hunnfugler.

Dette virker også sannsynlig i og med at hunnfugler er i stand til å ta større byttedyr enn hanner.

Og det er lite små fugler som egner seg, troster, stær overvintrer i lave antall, bare fjærplytt finns i større antall.

Utenom dette er det små dykkender, alkefugl og krykkje som sannsynligvis er egnede byttedyr.

Spurvehauk:

I fuglebøker står det at spurvehauken er trekkfugl og at enkelte overvintrer på østlandet og Vestlandet.

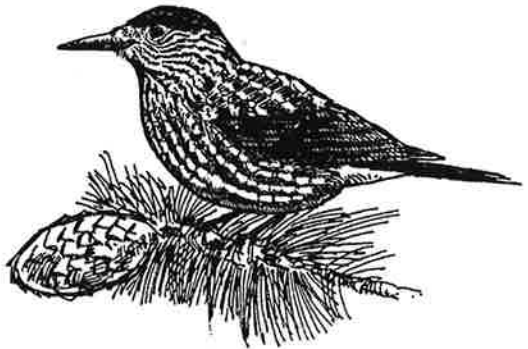
Som hekkefugl er den fåtallig i øyriket, men et ganske stort antall sees under høsttrekket og et betydelig antall forsøker seg på overvintring i småfuglrike områder. Oftest er det ungfugler, men også endel voksne er sett.

Hønehauk:

Noen få par hekker i øyriket, men som hos spurvehauk er det et betydelig antall hønehauker som registreres i høst og vinterhalvåret.

For det meste er det ungfugler og mange bukker under som følge av næringssvikt, og mange ender sine dager etter sammenstøt med vinduer, bygninger og kraftledninger.

I kråkefeller blir mange hauer registrert, på en treårsperiode ble 16 hauer merket og sluppet fra ialt 4 feller i Vesterålen. □

OPPROP:

FARGERINGMERKEDE "SIBIR"-NØTTEKRÅKER (*Nucifraga caryocatactes macrorhynchos*)

I forbindelse med invasjonen av nøttekråker høsten 1995, ble tilsammen 197 individer av "sibir"-nøttekråker fanget og ringmerket i Trøndelag. I løpet av perioden 6. - 19. september, fikk 137 individer påmontert en gul fargering i tillegg til vanlig nummer-ring. Skulle noen ha registrert nøttekråke(r) med gul fargering, er vi svært interessert i å høre fra dere. Det er hittil gjort flere gjenfunn fra Sør-Norge og Sverige. Opplysningene vil bli publisert og samtlige bidragsytere vil bli godskrevet i artikkelen, samt tilsendt særtrykk.

Opplysninger kan meddeles: Georg Bangjord, postboks 43, 9170 Longyearbyen.
Tlf. 79021926 (priv.) eller 79022613 (arb.) eller fax 79022604.

LUNDEFUGL PÅ AVVEIE.

Uværet som raste over Nord-Norge i januar førte til mange og store ødeleggelser. Men at stormen også kan skape problemer for sjøfuglene, viser følgende, rørende historie.

Tekst og foto: Roar Dahl.

Det var nesten 30 minusgrader ute. Ei dame hadde sett noe svart i snøen et stykke fra huset sitt utenfor Harads i Nord-Sverige. Hun trodde at noe hadde falt av en snøscooter. Neste dag spente hun på seg skiene og gikk ut for å se etter. Overraskelsen var stor da hun fant en fugl hun aldri hadde sett før, en lundefugl! Den virket noe omtåket og forvirret. Fuglen satt helt stille og lot seg lett fange inn. Etter alt å dømme hadde den sultet noen dager, da den neppe finner føde i innlandet midt på vinteren.

Med stormen.

Lundefugler er svært sjeldne i Sverige, så det er mulig at den rett og slett har blåst med stormen over fjellene. Eller kanskje den har hatt feil på det innebygde kompasset?

Utenfor Boden bor fuglevennen Laila Bostrøm. Hun er vant til å ta seg av ville fugler. Bl.a. driver hun med oppdrett av hubro gjennom prosjekt "Berguv Nord". Hit ble vår lundefugl fraktet.

"Til Atlanten".

Etter at den hadde fått seg litt strømming, kviknet den fort til. Det ble konstatert at det var en ettårsunge, og da den ikke hadde noen synlige skader, men tvert imot virket sterk, bestemte Laila seg for å prøve å få den tilbake til "Atlanten".

Så fikk "Lundis" åka tåg fra Boden til Narvik. Den kvinnelige konduktøren fortalte at hun hadde tatt seg av den lille passasjeren i pappeska. Hun hadde pratet med den og sett til at den hadde det bra. Til nistemat på turen over fjellet hadde den fått strømming. Vel framme i Narvik ble fuglen tatt vare på av fuglevenner.

Billett til Lofoten.

Meningen var at "Lundis" skulle fraktes videre med hurtigbåt til Svolvær. "Billett" var bestilt, men etter kontakt med ornitolog i Lofoten, ble det bestemt at fuglen skulle slippes i Narvik så snart det ble lyst neste dag.

Lundefuglene holder normalt til ute på havet på denne tiden av året. De kommer inn til kysten for å hekke. Inne i Ofotfjorden er de sjeldne. For å la "Lundis" slippe enda et døgn i pappeska, skulle vi la den få friheten igjen selv om det er et drøyt stykke ut til Lofoten.

Sjølukkt.

Da vi løftet eska ut av bilen på stranda et stykke utfor byen, ble det liv i fuglen. Den prøvde å komme seg ut av et hull i eska. Kjente den lukta av sjø, tro? Forsiktig ble den løftet opp og satt ned på en snødekt stein i strandkanten. Etter en stunds forvirring, nok til at vi fikk tatt bilder, satte den kursen mot vannet. Som alle alkefugler, er heller ikke lunden særlig flink til å gå. Den småflakset og hoppet de to-tre metrene ned til vannkanten. Her stoppet den opp, smakte litt på sjøen, før den plumpet uti. Den dykket straks under, svømte litt og begynte å stelle på fjærdrakten.

Så lenge vi sto og fulgte den med øynene, svømte den stadig lengre ut, vestover. Vi ønsket lykket til, men det har jo vært ny storm med orkanbyger etter dette, så.....

FUGLEOBSERVASJONER

HÅKVIKLEIRA - NARVIK KOMMUNE

Norsk Ornitologisk Forening - Ofoten Lokallag

001	Brunnakke	Anas penelope			
002	Brushane	Philomachus pugnax			
003	Bydue	Columba livia domest.			
004	Dvergfalk	Falco columbarius			
005	Dvergmåse	Larus minutus			
006	Dvergsnipe	Calidris minuta			
007	Fiskemåse	Larus canus			
008	Fjæreplytt	Calidris maritima			
009	Gluttsnipe	Tringa nebularia			
010	Gravand	Tadorna tadorna			
011	Grønnfink	Carduelis chloris			
012	Grønnsisik	Carduelis spinus			
013	Grønnsilk	Tringa glareola			
014	Gråhegre	Ardea cinerea			
015	Gråmåse	Larus argentatus			
016	Havelle	Clangula hyemalis			
017	Havhest	Fulmarus glacialis			
018	Havørn	Haliaeetus albicilla			
019	Heilo	Squatarola apricaria			
020	Hettemåse	Larus ridibundus			
021	Horndykker	Podiceps auritus			
022	Jordugle	Asio flammeus			
023	Krikkand	Anas crecca			
024	Kråke	Corvus corone			
025	Lappspove	Limosa lapponica			
026	Linerle	Motacilla alba			
027	Makrellterne	Sterna hirundo			
028	Myrsnipe	Calidris alpina			
029	Polarmåse	Larus hyperboreus			
030	Ravn	Corvus corax			
031	Ringdue	Columba palumbus			
032	Rødnebbterne	Sterna paradisaea			
033	Rødstilk	Tringa totanus			
034	Sandlo	Charadrius hiaticula			
035	Sandløper	Calidris alba			
036	Sanglerke	Aiauda arvensis			
037	Siland	Mergus serrator			

038	Sildemåse	Larus fuscus			
039	Sjøorre	Melanitta fusca			
040	Skjære	Pica pica			
041	Snøspurv	Plectrophenax nivalis			
042	Stokkand	Anas platyrhynchos			
043	Storlom	Gavia arctica			
044	Storskarv	Phalacrocorax carbo			
045	Storspove	Numenius arquata			
046	Stær	Sturnus vulgaris			
047	Svartand	Melanitta nigra			
048	Svartbak	Larus marinus			
049	Tjeld	Haematopus ostralegus			
050	Tundralo	Pluvialis squatarola			
051	Tundrasnipe	Calidris ferruginea			
052	Vipe	Vanellus vanellus			
053	Ærfugl	Somateria mollissima			

□

NOF - Ofoten på tur til Håkvikleira våren 1996.
Kaffepause. Leder Harry Ødegaard helt til venstre.

Foto: Roar Dahl

FUGLE-OBSERVASJONER I OFOTEN

O = observert, H = konstatert hekking

001	Alkekonge	Alle alle	O		
002	Bergand	Aythya marila	H		
003	Bergirisk	Carduelis flavirostris	H		
004	Bjørkefink	Fringilla montifringilla	H		
005	Blåmeis	Parus caeruleus	H		
006	Blåstrupe	Luscinia svecica	H		
007	Bokfink	Fringilla coelebs	H		
008	Boltit	Charadrius morinellus	O		
009	Brunnakke	Anas penelope	H		
010	Brushane	Philomachus pugnax	H		
011	Buskskvett	Saxicola rubetra	H		
012	Bydue	Columba livia domest.	O		
013	Dompap	Pyrrhula pyrrhula	H		
014	Dvergfalk	Falco columbarius	H		
015	Dvergmåse	Larus minutus	O		
016	Dvergsnipe	Calidris minuta	O		
017	Dvergspett	Dendrocopos minor	O		
018	Enkeltbekkasin	Gallinago gallinago	H		
019	Fiskemåse	Larus canus	H		
020	Fjelljo	Stercorarius longieandus	H		
021	Fjellrype	Lagopus mutus	H		
022	Fjellvåk	Buteo lagopus	H		
023	Fjæreplytt	Calidris maritima	O		
024	Flaggspett	Dendrocopos major	O		
025	Fossekall	Cinclus cinclus	H		
026	Fuglekonge	Regulus regulus	H		
027	Furukorsnebb	Loxia pytyopsittacus	O		
028	Gjerdsmett	Troglodytes troglodytes	O		
029	Gjok	Cuculus canorus	H		
030	Gluttsnipe	Tringa nebularia	H		
031	Granmeis	Parus montanus	H		
032	Gransanger	Phylloscopus collybita	H		
033	Gravand	Tadorna tadorna	O		
034	Grønnfink	Carduelis chloris	H		
035	Grønnsisik	Carduelis spinus	O		
036	Grønnstilk	Tringa glareola	O		
037	Grå fluesnapper	Muscicapa striata	H		
038	Grågås	Anser anser	O		
039	Gråhegre	Ardea cinerea	H		

040	Gråmåse	<i>Larus argentatus</i>	O		
041	Gråsisik	<i>Carduelis flammea</i>	H		
042	Gråspurv	<i>Passer domesticus</i>	H		
043	Gråtrost	<i>Turdus pilaris</i>	H		
044	Gulerle	<i>Motacilla flava</i>	O		
045	Gulsanger	<i>Hippolais icterina</i>	O		
046	Gulspurv	<i>Emberiza citrinella</i>	O		
047	Hagesanger	<i>Sylvia borin</i>	O		
048	Haukugle	<i>Surnia ulula</i>	H		
049	Havelle	<i>Clangula hyemalis</i>	O		
050	Havhest	<i>Fulmarus glacialis</i>	O		
051	Havorn	<i>Haliaeetus albicilla</i>	H		
052	Heilo	<i>Pluvialis apricaria</i>	H		
053	Heipiplerke	<i>Anthus pratensis</i>	H		
054	Hettemåse	<i>Larus ridibundus</i>	H		
055	Horndykker	<i>Podiceps auritus</i>	H		
056	Hornugle	<i>Asio otus</i>	H		
057	Hubro	<i>Bubo bubo</i>	O		
058	Honsehawk	<i>Accipiter gentilis</i>	O		
059	Jernspurv	<i>Prunella modularis</i>	O		
060	Jerpe	<i>Bonasa bonasia</i>	O		
061	Jordugle	<i>Asio flammeus</i>	H		
062	Kanadagås	<i>Branta canadensis</i>	O		
063	Kjøttmeis	<i>Parus major</i>	H		
064	Knekkand	<i>Anas querquedula</i>	O		
065	Kongeørn	<i>Aquila chrysaetos</i>	O		
066	Krikkand	<i>Anas crecca</i>	H		
067	Krykkje	<i>Rissa tridactyla</i>	O		
068	Kråke	<i>Corvus corone</i>	H		
069	Kvartbekkasin	<i>Lymnocyptes minimus</i>	O		
070	Kvinand	<i>Bucephala clangula</i>	H		
071	Laksand	<i>Mergus merganser</i>	H		
072	Lappfiskand	<i>Mergus albellus</i>	O		
073	Lappmeis	<i>Parus cinctus</i>	O		
074	Lappspove	<i>Limosa lapponica</i>	O		
075	Lappugle	<i>Strix nebulosa</i>	O		
076	Linerle	<i>Motacilla alba</i>	H		
077	Lirype	<i>Lagopus lagopus</i>	H		
078	Løvsanger	<i>Phylloscopus trochilus</i>	H		
079	Låvesvale	<i>Hirundo rustica</i>	H		
080	Makrellterne	<i>Sterna hirundo</i>	O		
081	Munk	<i>Sylvia atricapilla</i>	O		
082	Myrsnipe	<i>Calidris alpina</i>	O		
083	Måltrost	<i>Turdus philomelos</i>	H		
084	Nøttekråke	<i>Nucifraga caryocataes</i>	O		
085	Notteskrike	<i>Garrulus glandarius</i>	O		
086	Orrfugl	<i>Tetrao tetrix</i>	H		

087	Perleugle	Aegolius funereus	O		
088	Polarmåse	Larus hyperboreus	O		
089	Polarsisik	Carduelis hornemanni	O		
090	Polarsnipe	Calidris canutus	O		
091	Praktærflugl	Somateria spectabilis	O		
092	Ravn	Corvus corax	H		
093	Ringdue	Columba palumbus	O		
094	Ringtrost	Turdus torquatus	O		
095	Rugde	Scolopax rusticola	H		
096	Rødnebbterne	Sterna paradisaea	H		
097	Rødstilk	Tringa totanus	H		
098	Rødstjert	Phoenicurus phoenicurus	H		
099	Rødstrupe	Erithacus rubecula	H		
100	Rødvingetrost	Turdus iliacus	H		
101	S/h fluesnapper	Ficedula hypoleuca	H		
102	Sandlo	Charadrius hiaticula	H		
103	Sandloper	Calidris alba	O		
104	Sandsvale	Riparia riparia	H		
105	Sanglerke	Alauda arvensis	H		
106	Sangsvane	Cygnus cygnus	H		
107	Sidensvans	Bobyccilla garrulus	O		
108	Siland	Mergus serrator	H		
109	Sildemåse	Larus fuscus	O		
110	Sivsanger	Acrocephalus schoenobaenus	H		
111	Sivspurv	Emberiza schoeniclus	H		
112	Sjørre	Melanitta fuscus	O		
113	Skjeand	Anas clypeata	O		
114	Skjære	Pica pica	H		
115	Skjærpiplerke	Anthus spinoletta	O		
116	Skogsnipe	Tringa Ochropus	O		
117	Smålom	Gavia stellata	H		
118	Småspove	Numenius phaeopus	H		
119	Snadderand	Anas strepera	O		
120	Snoøspurv	Plectrophenax nivalis	H		
121	Snøugle	Nyctea scandiaca	O		
122	Sothone	Fulica atra	O		
123	Sotsnipe	Tringa erythropus	O		
124	Spurvehawk	Accipiter nisus	H		
125	Steinskvett	Oenanthe oenanthe	H		
126	Steinvender	Arenaria interpres	O		
127	Stjertand	Anas acuta	O		
128	Stjertmeis	Aegithalos caudatus	O		
129	Stokkand	Anas platyrhynchos	H		
130	Storflugl	Tetrao urogallus	H		
131	Storlom	Gavia arctica	H		
132	Storskarv	Phalacrocorax carbo	O		
133	Storspove	Numenius arquata	H		

134	Strandsnipe	Actitis hypoleucos	H	
135	Stær	Sturnus vulgaris	H	
136	Svartand	Melanitta nigra	O	
137	Svartbak	Larus marinus	O	
138	Svarthalespove	Limosa limosa	O	
139	Svartmeis	Parus ater	O	
140	Svarttrost	Turdus merula	O	
141	Svømmesnipe	Phalaropus lobatus	O	
142	Sædgås	Anser fabalis	O	
143	Sæerle	Motacilla flava thunbergi	O	
144	Taksvale	Delichon urbica	H	
145	Teiste	Ceppus grylle	O	
146	Tjeld	Haematopus ostralegus	H	
147	Toppand	Aythya fuligula	H	
148	Toppskarv	Phalacrocorax aristotelis	O	
149	Trepiplerke	Anthus trivialis	H	
150	Tretåspett	Picoides tridactylus	H	
151	Tundralo	Pluvialis squatarola	O	
152	Tyvjo	Stercorarius parasiticus	O	
153	Tårnfalk	Falco tinnunculus	H	
154	Tårnseiler	Apus apus	O	
155	Vannrikse	Rallus aquaticus	O	
156	Varsler	Lanius excubitor	O	
157	Vipe	Vanellus vanellus	O	
158	Ærfugl	Somateria mollissima	H	

Jernspurven er obs. i Ofoten. Foto: M.Fagerli

LRSK -RAPPORT 1996

Lokal rapport og sjeldenhetskomite for Nordland hadde følgende medlemmer i 1996:

Kjell A. Meyer	Rana	
Johan Å. Asphjell	Rognan	
Frantz Sortland	Laukvik	(sekretær)

I 1996 ble det behandlet 74 saker , og av disse ble 5 underkjent.

Det ble oversendt 12 saker til NSKF .

NSKF har nå behandlet observasjoner fra 1993 og til og med 1995.

Fortsatt mangler en ENGHAUK fra 1993.

Vi har fått godkjent 4 nye arter for fylket og det er nå påvist 302 arter i Nordland.

De nye artene er HVITHALESVØMMESNIPE fra 1993, DVERGRØRDRUM og ØSTSANGER fra 1994, og ei AMURVALE fra 1995.

For 1995 ligger det inne BRILLEÆRFUGL og for 1996 ligger det inne TUNDRAPIPLERKE .

Arbeidet i LRSK mellom medlemmene har gått greit.

Saker som i 1997 kommer inn etter 0103 vil ikke komme med i neste års rapport. LRSK liste , skjema og årsrapporter kan fås ved henvendelse til ditt lokallag og til LRSK sekretær. Årsrapporter fra LRSK sekretær må det betales kopiering og porto for.

Godt Nytt Fugleår !

Smålom , gavia stellata

vinterobservasjoner:

1 IK Ilstad, Bodø ultimo desember 1996 (MEG)

8 ind. Vega vinteren 1996 (JAN)

25 ind. opptalt under sjøfugltellingene for Lofoten feb. 1996 (NVL)

trekkobservasjoner:

184 ind. Eggum september 96 (JST)

Storlom , gavia arctica

vinterobservasjon:

1 ind. Mørkvedbukta 1601-96 (MEG)

Islom , gavia immer

1 ind. Langskjæret Vega 0703-96, 1 ind Vega 0903 (JAN)

1 islom sett under sjøfugltelling i Lofoten primo februar 1996 (NVL)

sommerobservasjoner:

1 ind. Ilstad , Bodø hele mai 1996 (MEG)

1 juv. fugl Kilvær, Vega 0707-96 (JAN)

1 ad. fugl i ferskvann ved Drag sommeren 1995 (KAM)

Gulnebbloom , gavia adamsii

2 ind 2901-96 Vega (JAN)

8 gulnebbloom sett under sjøfugltelling i Lofoten primo februar 1996 (NVL)

trekkobservasjoner:

74 ind. på sørtrekk Eggum Vestvågøy september 1996 (JST)

Gråstrupedykker , podiceps grisegena

sommerobservasjon:

1 ad. Tverlandet, Bodø 0605-96 (MEG)

overvintring:

1 ind. 0111-96 Saupstad, Gimsøya (JST)

Horndykker , podiceps auritus

vinterobservasjoner:

1 ind. ved Gardsøya, Vega 2601-96 og 1 ind. Vallsjø, Vega 2103-96 (JAN)

3 ind. Gimsøya 1303-96 (HVÅ)

Grålire , puffinus griseus

1 ind. utenfor Andøya 1308-96 (MST)

1 flokk på 5-10 lirer sett Eggakanten utenfor Andøya 1506-96 (Erland Lettervall)

6 individer sett Helligvær primo oktober 1996 (Ove Pedersen)

Stormsvale , oceanodroma leucorhoa

2 ind. ringmerket Hovden, Bø i Vesterålen sept 1995 (BHR)

Dvergørdrum , ixobrychus minutus

1 individ Tilremvannet Brønnøy (Tom Roger Østerås)

1. observasjon i Nordland.

Flamingo , phoenicopterus ruber

1 individ Kulstadleira + andre lokaliteter ved Mosjøen 8-1811-77 (V. Ree)

Dette er det 4. funn av arten i fylket.

Gråhegre , ardea cinerea

vinterobservasjoner:

28 ind. Vallsjø,Vega 28/10-96 (JAN)

25 ind opptalt Lofoten januar 1996- flere frøs ihjel (FSO , BKL)

Sangsvane H , cygnus cygnus

Småvatnan, Meløy juni 96 (TEK)

Langøya ,Vesterålen 1995, 3 hekkende par (BHR)

Langøya ,Vesterålen 1996, 3 hekkende par (BHR, VIC)

Andøya , 3 hekkende par 1996 (MST)

Dvergsvane , cygnus columbianus

1 ind. Valosen, Bodø 2604-96 (MEG,THE)

Dette er 4. funn i Nordland

Knoppsvane , cygnus olor

1 ind. Nesje, Vestvågøy 2501-96 , fuglen ble senere skutt (JST m. flere)

1 hann Dønna 24-2605-96 (RZF og NRL)

hekking:

Grunnfjorden, Øksnes vellykket hekking og 5 flygedyktige unger (VIC , FSO)

Kortnebbgås , anser brachyrhynchus

1 tidlig observasjon 1804-96 Åsen,Vega (JAN)

Sædgås , anser fabalis

vinterobservasjoner

1 ind. Selvær,Træna 2901-96 (TSE)

1 ind. av underart rossicus Bodøsjøen hele vinteren 95-96 (MEG m. flere)

3 ind . Farstadelva, Vestvågøy 2603-96 (HVÅ , JST m. flere)

Den ene av gjeffene var av underart rossicus.

Tundragjess , anser albifrons

vinterobservasjoner:

3 ad. Selvær, Træna 22-2301-96 (TSE),

4 ad + 5 juv Bergvika Hadseløya 1512-95 (Jens A. Johansen)

vårtrekk:

2 ad. ind Sortland 17-1905-95 (BHR)

Par av den grønlandske u.a. flavirostris sett Valla,Hemnes 1305-95 (KAM m. flere)

hosttrekk:

1 ind. Kjellarhaugvannet,Vega 2610-95 (JAN)

6 stk Gimsoya 1309-2309-966 - JOS og 5 individer Lyngedal Vestvågøy 2010-96 (JST)

1 tillegg er det sendt inn flere obs. av tundragjess av Grønlandske underart som skal behandles av NSKF.

Grågås , anser anser

Vinterobservasjon:

1 ind. Rønvikjordene vinteren 95-96. (MEG,THE)

Kanadagås , branta canadensis

2 ind Farstadvannet 1505-96 og 2 ind Rystad,Vestvågøy 2605-96 (NVL)

12 ind. Laukvik 1010-96 (FSO)

hekking:

1 par hekket i årene 1985-90 ved Stavsengvannet Dønna (A. Løvold)

Rødhalsgås , branta ruficollis

1 ind 19-2605-93 Åse ,Andøy (VCR)
1 ind. 0805-94 Karlsøyvær , Bodø (THE)
Dette er 3. og 4. observasjon i Nordland

Ringgås , branta bernicla

vinterobservasjon:

4 ad. Selvær, Træna 2601-96 (TSE)

hosttrekk:

17 stk Eggum , Vestvågøy 2309-96 (JST)
150 stk lysbukete ringgjess ved Eggum 2309-96 (HVÅ)
25 stk Laukvik ultimo sept 96 (FSO)

Hvitkingås , branta leucopsis

vinterobservasjoner:

1 ad. Selvær, Træna 22-2301-96 (TSE)

vårtrekk:

1 obs Vega 2304-96 (JAN)
1 ind. Farstadvannet, Vestvågøy 1505-2405-96 (HHO)
73 stk i flokk m. kortnebbgjess Gimsøya 2105-96 (FSO, JST)

hosttrekk:

480 rastende ind. på Saupstad, Gimsøy 2209-96, 360 på trekk forbi Eggum 2509-96 (JST)
120 rastende gjess Strengelvåg fjorden, Øksnes 12-1310-96 (VIC)
109 fugler rastende i Laukvik 1210-96, 28 stk Grunnfær, Austvågøy 1210-96
og 220 individer trakk forbi Laukvik 1310-96 (FSO)

Gravand , tadorna tadorna

3 hekkende par Vega 96 (JAN)

1-2 hekkende par Sandøy Vestvågøy (FSO)

2 hekkende par Laukvik, Austvågøy 1996 (FSO)

15 voksne fugler Sandøyrene Vestvågøy 2606-96 og 10 ungfugler samme sted 2606-96 (NVL)

Brunakke , anas penelope

vinterobservasjon:

1 hann og en hunn Tverlandet Bodø vinteren 95-96 (MEG)

Stokkand/brunakke (hybrid)

1 individ Røssvoll Rana 0706-1994 (KAM)

Snadderand , anas strepera

1 hann og en mulig hunn Sellevoll Andøy 1706-95 (JOB og MST)

1 hann Seinesodden Bodø 1405-96 (MEG)

1 hann Seinesodden Bodø 1405-96 (NBL)

2 hanner Barnvannet Vega 1905-96 (JAN)

Stjertand , anas acuta

8 hanner og 10 hunner Sellevollvalan 2006-95 (MST)

1 par Kjellarhaugvannet Vega 2005-96 (JAN)

1 par med hekkedferd Laukvik Austvågøy mai/juni 1996 (FSO)

6 individer Storeidevann Vestvågøy 0109-96 (NVL)

Snadderand/stjertand H

22-2307-89 Sandtjøenna Værøy (HMI)

Skjeand , anas clypeata

vårobservasjoner:

1 par Floavannet Vega 1005-96 , 1 hann Kjellerhaugvannet Vega 2005-96 (JAN)
Bodø lokallag melder om mange observasjoner i Salten i 96 , men intet konkret.

hostobservasjon:

1 hunn Storeidvann Vestvågøy 1310-96 (JST)

Krikkand , anas crecca

vinterobservasjon:

1 hann Kvalnes Vestvågøy februar 1996 (JST)

underart carolinensis (amerikansk krikkand)

1 hann Bjæringen Meløy 2305-91 (ØBI)

Dette er 1. godkjente observasjon av denne underart i Nordland

Knekkand , anas querquedula

vårobservasjoner:

1 hann Skansøyra, Saltdal 2604-96 (JÅA)

1 hann Sellevollvalan, Andøy 2006-95 (MST ,RKS)

1 par Bjærangøyra, Meløy 2805-96 (ØBI og ØBI)

2 hunner og 1hann Sundsleira Hemnes 0106-96,

1 hann Vallabotn Hemnes 1805-0106-96 og 1 hann Bjerkaleira Hemnes 0206 -96 (KAM)

hostobservasjoner:

2 hoe og 1 hann Vallabotn Hemnes 1609-96 (KAM)

Blåvingeand , anas discors

1 hann Holandsosen Vega 1605-94 (JAN)

Dette er 2. funnet i fylket.

Stivhaleand , oxyura jamaicensis

1 ind. Engasjyen Ytteren 1805-93 (KAM)

Dette er 3. observasjon i Nordland.

Taffeland , aythya ferina

1 hann Seinesodden Bodø 1405-96 (MEG)

vinterobservasjon:

1 hann Selvær Træna 2601-96 (TSE og YLA)

Toppand , aythya fuligula

vinterobservasjon:

1 hunn Valnesfjord Fauske 1301-96 (MEG og THE)

1hann Lammøy Vega 2901-96 (JAN)

Praktærfugl , somateria spectabilis

sommerobservasjoner

1 ind. Bliksvær 0206-96 (MEG)

1 hann Holm- holmen Hemnes 1505-0206-96 (KAM)

1 hunn Engasjyen Mo 2806-96 (MEG ,THE og ØBI)

1 hann Skansøyra Saltdal 2604 og 1205-96 (JÅA)

1 ung hann og 1 hunn Moholmen Andøy 0407-95 (MST)

35 ind. Steironeset Sortland 0606-95 (BHR)

Stellerand , polysticta stelleri

15 hanner og 40 hunnfargede individer Andenes havn 2802-96 , 65 individer 0203-96 og 50 stk. 0503-96 (MST og JOB)

Brilleand , melanitta perspicillata

1 individ Hysværøyene Vega 1407-94 (JAN)

Dette er 3. observasjon i Nordland.

Fiskeørn , pandion haliaetus

1 individ Kvitfossen Austvågøy 1705-96 (FSO m. flere)

0506-96 ble ei skadd fiskeørn funnet ved Svolvær, sluppet i begynnelsen av juli ved Borg Vestvågøy .(BKL HVÅ FSO)

1 individ ble sett igjen 1707-96 ved Kvitfossen Austvågøy (FSO)

Det kan være samme individ alle tre observasjonene.

Tårnfalk , falco tinnunculus

vinterobservasjoner:

1 observasjon Gimsøya februar -96 ,

1 observasjon Grunnfær Austvågøy primo mars 96 (FSO)

1 individ Rørvikskaret Vågan 2911-96 (JST)

1 observasjon Svolvær 1212-96 (FSO)

Vandrefalk , falco peregrinus

I alt 25 par hekket i Nordland i 1996 (FSO)

Dvergfalk , falco columbarius

vinterobservasjon:

1 individ sett Stamsund 1902-96 (PEI)

Sothøne , fulica atra

1 individ Meløy 0305-96 , (A . Fugleås)

1 individ Alsvågelva Øksnes mai 1995 (BHR)

1 observasjon Storeidvannet Vestvågøy 1205-96 (NVL)

Trane , grus grus

1 adult Mjåvatnet Vefsn 1705-96 (Trond A. Myrvoll)

4 adulte Røvassdalen Rana 2407-96 (A. Hammarland)

4 individer på jordet ved E.6 Laksfors Grane 1207-96 (JST)

kystobservasjoner:

1 individ Andenes 1805-96 (E. Berg og MST)

2 individer Karlsøyvær Bodø 1005-96 (MEG), 2 fugler sett Reipå Meløy 0704-96 (Anne Jensen)

1 individ Røstlandet 0305-96 (JST)

hekking:

1 par Glomågadeltaet Rana 1996 (EDA og ARA)

Tjeld , haematopus ostralegus

vinterobservasjon:

2 individer Tangvika Vega 2001-96 (JAN)

1 individ Sola Vega 2101-96 (P. Johansen)

Boltit , charadrius morinellus

1 par med 2 pulli og 1 par med 3 pulli Staveheia Andøya 1507-95 (O.M. Helle ,MST m. flere)

5 individer Helfjellet Vestvågøy 2905-96 (NVL).

Tundralo , pluvialis squatarola

- 1 observasjon Kjulsvika Vega 1510-96 (JAN)
- 2 individ Sandøya Vestvågøy 1509-96 (JST)
- 2 individ Leknes 2409-2110-96 (HVÅ)
- 10 individ sett Saupstad Gimsøya 1909-2309-96 (JST)

Vipe , vanellus vanellus

vinterobservasjon:

- 1 individ Skulbru Vestvågøy 2701-96 (HHO)

Steinvender , arenaria interpres

vinterobservasjoner:

- 15-20 individer Røstlandet 22-2502-96 (JST)

Sandløper , calidris alba

- 5 stk Andøya Flystasjon juni 1995 (MST)
- 3 individer Sandøyrene Vestvågøy 0610-96 (JST)
- og 2 individer Hadselsand Austvågøy 0910-96 (JST)

Polarsnipe , calidris canutus

- 215 individer Røvika Fauske 2205-96 (MEG)

Temmincksnipe , calidris temminckii

- 1-2 individer Sandøya Vestvågøy sommeren 1996 (NVL)

Alaskasnipe , calidris melanotos

- 1 individ 1609-95 Valnesfjord (MEG)

Dette er det 2. funn i fylket.

Storspove , numenius arquata

vinterobservasjoner:

- 3 individ Høyenes Vestvågøy primo februar 1996 (BKL og HHO)
- 6 individ Laukvik Austvågøy januar-februar 1996 (FSO og JST)

Svarthalespove , limosa limosa

- 1 adult Engasjyen Rana 0705-96 (EDA og KAM)
- 1 juvenil Sundsleira Hemnes 1609-96 (KAM)
- 1 adult Grunnfør Austvågøy 1905-96 (JST og FSO)
- Flere individer sett ved Farstadvannet og ved Storeidvannet sommeren 1996
- Først sett 1205 og sist sett 0109-96 (NVL)
- 1 par Skogsøya Øksnes primo mai 1996 (FSO)
- 2 par Bø i Vesterålen sommeren 1996, hekking ble ikke konstatert (FSO)
- hekkinger:*
- 1 par med 2 pulli Andøya Flystasjon 2006-95 (MST og JOB)
- 1 par hekket vellykket Vareid Flakstad sommeren 1996, nytt hekkeområde for arten i Vestlofoten (NVL)

Lappspove , limosa lapponica

- 1 tidlig observasjon Klungset Fauske 0804-96 (ØBI)
- 15 individer Saupstad Gimsøya 1909-2209-96 (JST)

Rødstilk , tringa totanus

vinterobservasjoner:

- 2 individ Ilstad Bodø vinteren 95-96 , 1 individ Mørkved Bodø 0202-96 (MEG)
- 9 observasjoner på Vega vinteren 95-96 med maks 7 fugler på en gang (JAN)
- 3-9 individer Røstlandet 19-2502-96 (JST)
- 1 individ Risøyhamn Andøy februar 1996 (HBE)

Sotsnipe , tringa erythropus

vinterobservasjon:

- 8 fugler sett Leivset 2402-96 (TEK)

Gluttsnipe , tringa nebularia

Fra Lofoten og Vesterålen:

- 1 individ Gimsøya 2105-96 og 2 individ Laukvik Austvågøy 2005-2105-96 (FSO)
- 1 individ Leknesfjæra 2708-96 (HVÅ)

Skogsnipe , tringa ochropus

- 1-2 individ Glomågedeltaet Rana 3009 -96 (ARA)
- enkeltindivider Nestbyholmen Saltdal 1305,2205 og 2705-96 (JÅA)
- 1 individ Bjæringen 13-1604-96 (ØBI)

Rugde , scolopax rusticola

vinterobservasjon:

- 1 individ Kolstad Vega hele januar 1996 (Ronny Johansen)

Enkeltbekkasin , gallinago gallinago

vinterobservasjoner:

- 1 individ Kildahl Meløy 2901-96 (ØBI)
- 1 individ Ramsvika Vestvågøy 1101-96 (AFA)
- 1 individ Liland Vestvågøy 0411-96 (BKL)
- 1 individ Vallsjø Vega 0112-96 (JAN)

Kvartbekkasin , lymnocyptes minimus

- 1 individ Einasvann 0310-96 og 1 individ Kjellerhaugvann Vega 1410-96 (JAN)

Hvithalesvømmesnipe , phalaropus tricolor

- 1 individ Haugnes Andøya Flystasjon 13-1606-93 (MST)

1. observasjon i Nordland.

Svømmesnipe , phalaropus lobatus

trekkobservasjoner:

- En flokk på over 100 juvenile svømmesniper Mørkved Bodø 14-1508-94 (MEG)
- 6 individer sett på sjøen ved Stamsund 0808-96 (Steinar Olsen)

Storjo , stercorarius skua

- 1 individ Dørvær Lovund 0208-96 (TBE)
- 1 individ Eggum Vestvågøy 2108 og 0810-96 (JST)

Polarjo , stercorarius pomarinus

- 1 individ Bliksvær Bodø 0206-96 (MEG)
- 1 individ øst for Skrova 2710-96 (JST)

Fjelljo , stercorarius longicaudus

- 3 individer Ilstad Bodø primo juni 1996(MEG)

Dvergmåse , larus minutus

1 ung dvergmåse i l. vinterdrakt Laukvik Austvågøy 0810-96 (FSO)

1 2k dvergmåse sett Husøy Træna 1905-96 (TBE med flere)

Ismåse ,pagophila eburnea

1 individ Skagen Andøy 1201-93 (VCR)

1 individ Mørkvedbukta Bodø 0901-94 (MEG)

Detter er observasjon nr 12. og 13. i Nordland.

Polarmåke , larus hyperboreus

20 individer sett på sørtrekk Eggum 2010-96, både ungfugl og adulte (JST)

sommerobservasjoner:

1 individ Selvær Træna 2006-96 (TBE og NMP)

1 2k fugl Laukvik Austvågøy primo mai 1996 (FSO)

Grønlandsmåke , larus glaucoides

1 adult Henningsvær 1210-96 (JST)

1 3k Bøstad Vestvågøy juni 1996 (HVÅ med flere)

Makrellterne , sterna hirundo

seine observasjoner:

1 adult med 3 unger Vinjevika Gimsøy 06-1710-96 (JST og HVÅ)

1 individ Kvalnes Vestvågøy 1610-96 (HVÅ og JST)

Hvitvingesvarterterne , chlidonias leucopterus

1 individ Skansøyra Saltdal 2406-96 (JÅA)

Dette er 2. observasjon i Nordland

Tyrkerdue , streptopelia decaocto

1 individ Størseøy Rødøy 2507-96 (TBE , MKL)

Noen få par på Vega i 1996 , 1 par på hekkeplass (JAN)

1 individ ved fergeleiet Hemnesberget , Hemnes 2006-96 (JST)

Turteldue , streptopelia turtur

2 individer Stamsund Vestvågøy 15-1810-95 (Ann Britt Simonsen)

Ei voksen turteldue Laukvik 1409-96 og en ungfugl samme sted 2909-96 (FSO)

Ei turteldue holdt seg i Skrova siste uke av september og endte sine dager etter møte med lavspennetettet 0110-96 (FSO)

1 individ Reine Moskenes 3009-96 (Andreas Christensen)

1 individ Fiskenes Andøya medio september 1996 (Tore Hals)

Jordugle , asio flammea

vinterobservasjon:

1 individ Sør-Viksås Vega 1701-96 (JAN)

Snøugle , nyctea scandiaca

1 individ Reinsnesdalen Sortland 0511-95 (BHR)

1 ad hoc Plurdalen Rana 0105-96 (PA og EF)

Haukugle , surnia ulula

1 delvis albino Dalmoen Skjerstad (MEG)

kystobservasjoner:

1 individ Gravdal 2808-96 (HVÅ) og 1 individ Gimsøya 1309-96 (FSO)

Tårnseiler , apus apus

2 stk Dørvær Træna 3007-96 (TBE, SKB)

2 individer Sanna Træna 3107-96 (TBE, SKB)

1 individ Sveavannet Vega 3105-96 (JAN)

1 individ Stamsund 1406-96 (CKE)

1 individ Strømnestjønnen ved Laukvik 0606-96 (FSO)

hekking:

8 hekkende par kirketårnet i Saltdal (JÅA)

Bieter , merops apiaster

1 individ Storglomvann Glomfjord 2507-90 (Ø. R. Størkersen)

Dette er observasjon nr. 2 i Nordland

Hærfugl , upupa epos

1 individ Gruben Rana 1310-96 (Roald Hagen , John Karlsen)

Svartspett , dryocopus martius

1 individ Nevermoen Rana 1510-96 (EDA)

Gråspett , picus canus

1 hunn Glomågadeltaet 2909-96 (ARA)

Dvergspett , dendrocopos minor

1 hann Olderfjord Austvågøy 2608-96 (JST)

1 hann Nestbyholmen Saltdal 0505-96, 1 par Høyarfall Saltdal 1505-96,

1 individ Høyarfall 2405-96 og et par Nestbyholmen Saltdal 0911-96 (JÅA)

1 hunn Grubhei Rana mars 1995 (Roald Hagen)

Amursvale , hirundo daurica

1 individ Røstlandet 0807-95 (Steinar Moe)

Dette er 1. observasjon av denne art i Nordland

Skjærpiplerke , anthus petrosus

vinterobservasjon:

1 til 2 individer M ørkvedbukta januar og februar 1996 (MEG)

Tartarpiplerke , anthus gustavi

1 individ ,antakelig ungfugl sett Laukvik Austvågøy 2110-96 (FSO)

Dette er 3. funnet i Nordland

Linerle , motacilla alba yarellii(svartrygget linerle)

1 hunn Bodø sentrum 0607-96 (MEG)

Dette er 2. observasjon i Nordland

albino:

1 individ Strandskog Sortland 2008-95 (BHR)

Gjerdsmett , troglodytes troglodytes

vinterobservasjon:

1 individ i et fjøs Eidem Vega januar 1996 (Alf Solrud)

Steinskvett , oenanthe oenanthe

seine observasjoner:

2 individer Haukland Vestvågøy 1310-96 (JST)

1 ho Bergsvika Vestvika (JSI)

Måltrost , turdus philomelos

vinterobservasjon:

1 individ Solheim Svolvær 3001-96 (IAC)

Møller , sylvia curruca

1 syngende hann KØlstað Vega 0607-96 (Ronny Johansen)

Tornsanger , sylvia communis

1 syngende hann Lurøy 0806-96 (TBE, NMP)

4 syngende hanner Gjerøy Rødøy 1306-96 (TBE)

Munk , sylvia attricapilla

1 syngende hann Korgen Hemnes 1406-96 (KAM)

1 syngende hann Selfjorden 1506-96 Moskenesøy (JST)

vinterfunn:

1 hann ved foringsplass Laukvik fra nov 95 til februar 1996 (FSO)

Hauksanger , sylvia nisoria

1 juvenil fanget og merket Toftan Vestvågøy 1410-96 (HVÅ)

Dette er 3. funn i Nordland.

Bøksanger , phylloscopus sibilatrix

1 hann Misværmarka Skjerstad 1306 (MEG)

hekking:

1 par Bjærrangen Meløy fra 0206-medio juli 1996 (ØBI)

Løvsanger , phylloscopus trochilus

flavistisk individ:

1 individ fanget og merket 0208 Toftan Vestvågøy (HVÅ)

Lappsanger , phylloscopus borealis

1 individ Skar Skjerstad 0506 -95 (MEG)

Dette er 4. funnet i Nordland.

Østsanger , phylloscopus trochiloides

1 individ Junkerdalsøra Saltal 2408-94 (Niklas Lindberg)

Dette er 1. observasjon i Nordland.

Gulbrynsanger , phylloscopus inornatus

1 alt 6 individer sett i Lofoten medio september.

1 individ ringmerket Dalen Laukvik 2509-96, et annet individ sett

Strømmesgården Laukvik 2609-96 (FSO)

1 individ ringmerket Toftan Vestvågøy 2009-96 og hele tre individer fanget og merket 2509-96 (HVÅ)

Løvmeis , parus palustris

1 syngende individ Mørkved Bodø 1104-96 (MEG)

Blåmeis , parus caeruleus

hekkefunn:

par med 5 unger Mørkvedbukta Bodø 0807-96 (MEG)

Flere par hekket i Saltdal i 1996. (JÅA)

Svartmeis , parus ater

Nordfylket:

1 kull på 7 reirunger merket 2706-95 og 1 kull på 6 reirunger merket 0107-95, begge kull Steirolia Sortland (BHR)

Stjertmeis , aegithalos caudatus

3 par Misvær Skjerstad 1996, hvorav 1 par hekket (MEG)

Fra Rognan Saltdal er det flere observasjoner fra par og opp til maks 10 individer i tidsrommet 2101-96 og til 2610-96 (JÅA)

1 par 1006-96 Drage Saltdal (JÅA)

7 individer Sauøya Henningsvær 2310-96 (JST)

5 individer Kleppstad Austvågøy 0211-96 (FSO)

Trekryper , certhia familiaris

1 individ Ravnå Rana 3009-96 (ARA)

hekkefunn:

1 par Skar Skjerstad 1996 (MEG)

1 par Korgen Hemnes 1406-96 (KAM)

Tornskate , lanius collurio

1 ungfugl Sandøya Vestvågøy 11-1410-95 (JST)

1 ad. hann Seivåg Bodø 2106-96 (MEG)

Rosenstær , sturnus roseus

1 individ Nordmela Andøy 14-2907-94 (MST)

1 individ Vallsjø Vega 16-1907-94 (JAN)

1 individ 0107-95 Helligvær Bodø (O. Pedersen)

Dette er funn nr. 6, 7, og 8, i Nordland

Pirol , oriolus oriolus

1 hann Kilanpollen Flakstad 2505-96 (G.Arntzen)

Dette er 3. observasjon i Nordland

Nøttekråke , nucifraga caryocatactes

- 1 individ Trofors Grane september 1995 (Stig Jønsson)
- 1 individer sibirnøttekråke Strandskog Sortland 1510-96 (BHR)
- 1 individ Hunstad Bodø 1602-96 (MEG)
- 1 individ Sortland sentrum 3006-96 (Asbjørn Hovdal)
- 2 individer Stranda Svolvær medio juli 1996 (Richard Aas)
- 3 individer Gruben Rana medio september (Roger Benjaminsen)
- 2 individer Mo sentrum september 1996 (Roger Benjaminsen)

Kaie , corvus menedula

- 1 individ Skogvoll Andøy 2006-95 (MST)
- 2 individer Engasjyen Rana 1105-96 (B. Karlsen ,E. Korsmo)

Pilfink , passer montanus

- 1 hunn Myken Rødøy 0607-97 (TBE)
- 1 individ Helligvær Bodø 2511-96 (Ove Pedersen)

Pilfink/gråspurv (hybrid)

- 3 forskjellige individer i Lurøy og Rødøy sommerem 1996 (TBE med flere)

Bokfink , fringilla coelebs

vinterobservasjon:

- 1 hann Solheim Svolvær 2202-96 (IAC)

Kjernebiter , coccothraustes coccothraustes

- 1 individ Vallsjøen Meløy 2005-96 (Berit Kristiansen)

Rosenfink , carpodacus erythrinus

- 1 hann Gravdal Vestvågøy ultimo mai 1996
- Dette blir 7. funn i Nordland

Konglebit , pinicola enucleator

- 20 individer Ørtfjellet Rana 0711-96 (GDA)

Grankorsnebb , loxia curvirostra

hekking:

- Flere par Steirolia Sortland vinter 1995 (BHR)

Gulspurv , emberiza citrinella

Lofoten og vesterålen:

- 1 hann Strandskog Sortland 1804-95 (BHR)
- 1-2 hanner Toftan Vestvågøy i perioden 0601-1703-96 (HVÅ)
- 1 hann Laukvik Austvågøy primo mai 1996 (FSO)
- 1 individ Sauøya Henningsvær 2310-96 (JST)
- 1 gulspurv med farvefeil t Gruben Rana jan,mars og oktober 1994 (KAM)

Observatørliste:

ARA	Asmund Ravnå
BHR	Bjørn H. Røsshag
BKL	Børge Klevstad
EDA	Espen Dahl
GDA	Gaute Dahl
FSO	Frantz Sortland
MEG	Martin Eggen
HHO	Helge Holand
HMI	Harald Misund
HVÅ	Harald Våge
JSI	Johan Sirnes
JST	John Stenersen
JAN	Johan Antonsen
JÅA	Johan Å. Asphjell
KAM	Kjell A. Meyer
OBI	Ole Birkelund
ØBI	Øystein Birkelund
VIC	Vidar Carlsen
VCR	Vidar Christiansen
TEK	Tor Egil Kvalnes
THE	Tor Edgar Kristiansen
NVL	NOF Vestvågøy Lokallag
NRL	NOF Rana Lokallag
NBL	NOF Bodø lokallag
RZF	Rana Zoologiske forening
MST	Morten Stokke
RKS	Randi K. Stokke
JOB	Johnny Bakken
TSE	Trygve Selvær
YLA	Yngvard Langskjær
PEI	Pål Eikås
CKE	Christian K. Engås
IAC	Ingrid Arctander
HBE	Harald Bergmann
AFA	Arnfinn Fagerheim
TBE	Torborg Berge
NMP	Nann Mari Pedersen
MKL	Monica Klausen
SKB	Siv Kristin Berge

B

**Har du spesiell interesse for
natur, og synes du ville fugler
og dyr er spennende ?**

**Da er
Norsk Zoologisk Forening
og
Norsk Ornitologisk Forening
noe for deg...**